

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, SAUSIO – JANUARY 26, 2016 • Vol. CVII Nr. 10 Kaina 1 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 01-25-2016

ŠIAME NUMERYJE:

Paprasti klausimai nepaprastam žmogui – 4 psl.

Iš kelionės sugrįžus: Nikaragva – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Jaunieji lietuviai nori kurti Lietuvai

Lotynų Amerikos ir Kanados lietuvių jaunimo suvažiavimo dalyviai.

URM nuotr.

Sausio 21–24 d. Brazilijoje vyko Lotynų Amerikos ir Kanados lietuvių jaunimo bendruomenių atstovų suvažiavimas, kuriame dalyvavo ir Lietuvos užsienio reikalų viceministras Mantvydas Bekešius.

Susitikimo metu kartu su lietuvių kilmės žymiais Brazilijos menininkais broliais dvyniais „Os Gemeos“ ir diasporos patirties turinčiu Jurgiu Didžiuliu lietuvių jaunimas iš Brazilijos, Argentinos, Urugvajaus, Venesuelos bei Kanados kalbėjo apie tapatybę, lietuviybės išlaikymą,

diskutavo apie dvigubos pilietybės suteikimą, mokėsi rengti projektus ir tokiu būdu stiprinti savo organizacijas.

„Džiaugiuosi, kad trečios ar net ketvirtos kartos jaunieji lietuvaičiai ne tik didžiuojasi savo kilme, bet ir noriai mokosi lietuvių kalbos, domisi Lietuvos aktualijomis, stengiasi esant progai atvykti į gimtinę aplankyti giminaičius ar draugus“, – susitikimo metu sakė viceministras M. Bekešius.

– 3 psl.

Malonu sugrįžti – laukiame ir jūsų

Praėjusių metų vasarą kunigui Antanui Gražuliui, SJ išvykus į Lietuvą, nutrūko ir sekmadieninės šv. Mišios Čikagos Jaunimo centro jėzuitų koplyčioje. Iš štai š. m. sausio 24-osios sekmadienį ši čikagiečių pamilta šventovė vėl atvėrė savo duris – po ilgesnės pertraukos Jaunimo centro koplyčioje šv. Mišias atnašavo kunigas Jaunius Kelpšas, Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebonas. Po šv. Mišių, kaip ir anksčiau, jų dalyviai susirinko Jaunimo centro

kavinėje užkąsti ir pabendrauti. Jaunimo centro valdyba, taryba ir Mišių atnaujinimo iniciatyvinė grupė tikisi, kad nuo šiol lietuviai vėl pastoviai galės rinktis lietuviškoms Mišioms šioje koplyčioje. Galvojama, kad jos turėtų vykti kartą per mėnesį – kiekvieno mėnesio ketvirtą sekmadienį. Tad vėl laukiama visų vasario 27 dieną, o bet kokie pasikeitimai bus paskelbti spaudoje.

Ramunės Kubiliūtės info ir nuotr.

Niekas iš žmogaus neatima tiek daug jėgų, kiek pavojaus baimė – Ernest Hemingway

Atsiprašdami autoriaus ir mielų skaitytojų už sausio 24 dienos numeryje padarytą klaidą, kai Gintaro Visocko plunksnai buvo priskirtas šalia išspausdintas Audronės V. Škiudaitės komentaras „Šventė vis dėlto buvo“, skelbiame teisingą tekstą.

Štai ir vėl turime rimtų galvosūkių. Užsienio žiniasklaidoje svarstoma, ar sava mirtimi mirė du aukšto rango Rusijos generolai. Krymą okupavusiems desantininkams vadovavęs generolas Aleksandras Šušukinas teturėjo 51-erius metus, kai jį ištiko mirtis. O Vyriausioji žvalgybos valdyba (GRU) vadovas Igoris Sergunas, be abejo, žinantis, kas ir kodėl numušė civilinį orlaivį virš rytų Ukrainos, mirė sulaukęs vos 58-erių metų amžiaus.

Omenyje turint generolų politinį statusą, aki vaizdu, kad jiems buvo prieinama pačio aukščiausio lygio medicininė priežiūra. Todėl sunku patikėti, jog net ir didelę įtampą patiriantys bei daug dirbantys asmenys nesulaukė nė šešiasdešimties.

Tiesa, oficiali Rusijos pozicija aiški net ir nešaukiant Kremliaus užuojautų: generolai mirė dėl sveikatos sutrikimų. Taip, žinoma, irgi galėjo nutikti. Žmogaus organizmas – trapus, ne iš plieno ir geležies sukonstruotas.

Tačiau šios mirtys, iš kurios pusės bežiūrėsime, – įtartinos. Nejaugi Kremliaus valdovas norėjo amžiams nutildyti liudininkus, kurie tarptautinei bendruomenei mainais į amnestiją ruošėsi pateikti sensacingų žinių apie karinę kampaniją prieš Ukrainą? O gal generolai nesiruošė nieko Vakarams pasakoti, tiesiog išsigąsta, kad jie ilgainiui ne savo valia pateks į Vakarų teisėsaugos rankas bei išplepės tai, ko nedera atskleisti? Galbūt generolai buvo pašalinti tik už tai, kad perėjo į Vladimiro Putino opontų gretas? Neatmestina versija, jog tarp Rusijos jėgų struktūrų kilo karas dėl įtakos sferų.

Jei šiandieninė Rusija nemokėtų saugoti paplacių, jei galvos skausmą jai keltų tokio rango išdavikai kaip Vakarams – Julian Assange ar Edward Snowden, vilčių sužinoti, kaip nutiko iš tiesų, būtų daugiau. Bet Rusijos diktatoriai geba konstruoti valstybės gyvenimą taip, jog išdavysčių tikimybė būtų menka.

Ir vis dėlto nereikia būti aukšto rango žvalgybininku, kad galėtum logiškai svarstyti. Užtenka prisiminti, kiek įtartinų mirčių dėl neva sušlubavusios sveikatos būta šiuolaikinės Rusijos istorijoje, ir oficialūs Kremliaus pranešimai dėl širdies nepakanamumo neatrodo nei įtikinami, nei logiški.

Pavyzdžiui, Rusijos rašytojas ir satyrikas Viktoras Šenderovičius radijui „Echo Moskvj“ yra sakęs, jog „tai, kad žinia apie RF oro desantinės kariuomenės viršininko vado pavaduotojo Aleksandro Šušukino ir GRU vadovo Igorio Serguno mirtį sukėlė įtarimų, liudija, kokia prasta Kremliaus reputacija“.

Šių eilučių autoriui patiko V. Šenderovičiaus pastebėjimai, todėl noriu pacituoti: „Daugumai iš mūsų nėra nieko neįmanomo versijoje, apie kurią pirmiausia pagalvojome, – tai nusikaltimo liudytojų pašalinimas. Tuo labiau, mirtys sutapo su Boeing'o reikalų tyrimo pabaiga, su kaltųjų pavardžių skelbimu. Visuomenės požiūriu visiškai nesvarbu, kas tai buvo, valymas ar natūralios mirtys. Svarbu, kad mes visiškai ramiai sutinkame, kad taip galėjo būti“.

Beje, būdamas kategoriškas Rusijos prezidento Vladimiro Putino kritikas, V. Šenderovičius įsitikinęs, jog analogiška situacija JAV – neįmanoma. Net jei Amerikoje maždaug tuo pačiu metu numirtų dešimt CŽV ar FTB vadovų, niekas dėl jų mirčių

Puls – nepuls, apgins – neapgins

GINTARAS VISOCKAS

nepultų kaltinti Baltųjų rūmų šeimininko. Net minties tokios nebūtų, girdi, čia Barack Obama intrigos. Niekam į galvą nešautų mintis įtarti žmogžudystes organizavus respublikonus ar demokratų. Bet vos tik Rusijoje gyvybę praranda aukšto rango karininkas ar žvalgybininkas, visų žvilgsniai pirmiausiai krypsta Kremliaus pusėn.

O dabar pats metas paklausti, koks variantas būtų naudingiausias Lietuvai. Jei Vladimiras Putinas nesijaučia absoliučiai saugus, jei bijo netekti valdžios – mes saugesni? Bet kas nutiks, jei V. Putinas, pašalindamas nepatikimusius, dar ilgam išliks vyriausiuoju Kremliaus pareigūnu? Kokia tikimybė, jog užsibuvęs valdžioje V. Putinas ims drastiškiausio, įžūliausio plano – pulti Baltijos valstybes?

Taigi vėl norom – nenorom tenka grįžti prie svarbiausio, aktualiausio galvosūkio – ar NATO pajėgos sugebės mus apginti? Atvirai kalbant, jau pavargau skaičiuoti visus „už“ ir „prieš“.

Be to, V. Putinas puikiai suvokia, kad net ir okupavęs Baltijos valstybes mažai išpeštų naudos: Lietuva, Latvija ir Estija niekad nesijautė ir niekad nesijaus giminingos Rusijai. Rusija šiose valstybėse visuomet bus svetima.

R. Person nurodo ir dar keletą priežasčių, kodėl V. Putinas net ir labai norėdamas niekš nosies į Vilnių, Rygą ir Taliną. Ogi Baltijos šalys neturi Rusijai tokios didelės simbolinės reikšmės kaip Moldova, Gruzija ar Ukraina. Lietuva netrukdo Rusijos kroviniams, piliečiams ir ginklams pasiekti Kaliningrado srities. Baltijos valstybių rusakalbiai gyventojai ženkliai skiriasi nuo Ukrainoje gyvenančių rusakalbių. Jie lojalesni už savo tautiečius Ukrainoje. Taip pat V. Putinui nepavyktų įsiveržti į Baltijos valstybes nepastebėtam. Antrasis Krymo variantas tiesiog neįmanomas.

Panašios nuomonės dėl galimos Rusijos intervencijos į Baltijos šalis laikosi ir „Echo Moskvj“ redaktoriai Aleksejus Venediktovas, kurį tikriausiai pelnytai laiko žmogumi, turinčiu ryšių su Rusijos prezidentu. Taigi šis leidėjas ir redaktorius tvirtina, jog atvira intervencija – mažai tikėtina. Jei ir įmanomas konfliktas, tai tik kilus nenumatytiems neramumams, provokacijoms, riaušėms.

Man regis, būtent tokie ramintojai – patys pavojingiausi. Absoliučių saugumo garantijų duoti mums niekas negali. Net pats V. Putinas. Juo labiau saugumo garantijų neduos nei R. Person, nei A. Venediktovas. Jei susiklostys specifinė situacija, nejaugi V. Putinas atsisakys galimybės atakuoti?

Ramintojų tekstus reikia studijuoti. Nes tarp jų gali būti tokių, kurie specialiai trokšta užliūliuoti mūsų budrumą. Tačiau jų argumentus reikia studijuoti greta argumentų tų, kurie įsitikinę, jog „karas Baltijos šalyse – vienas realiausių scenarijų po konflikto Artimuosiuose Rytuose“.

Prisiminkime, ką JAV Kongreso karinių reikalų komitetui yra pristatęs JAV karinės minties populiarintojas pulkininkas

Douglas Macgregor. Šis karininkas Persijos įlankos kare vadovavo amerikiečių eskadronui, per 23 minutes sutriuškinusiam Irako šarvuotąją brigadą. Taigi pulkininkui neprilipinsi kabinetinio karininko vardo.

Savo 21 puslapio dydžio ataskaitoje jis nurodė priežastis, kodėl JAV ištiktų nesėkmė ginant Baltijos valstybes. Apibendrinti pulkininko išvalgas nuostolių vien todėl, kad jie per mažai rūpinasi saugumu reikalais. Visi svarbiausi skaičiai byloja apie drastiškai Europoje sumažėjusias amerikiečių karių pajėgas (nuo 300 tūkst. iki 30 tūkst.).

Pulkininko manymu, amerikiečiams, jei jie tikrai nori apginti Baltijos valstybes, būtina naujai sukurta žvalgomoji smogiamoji grupuotė, turinti daugiau karių nei brigadoje – apie 5,5 tūkst. Jai vadovautų generolas. Ji turėtų sugebėti žaibiškai išskleisti daugiau nei 87 tankus „Abrams“ bei daugiau nei 160 šarvuotųjų „Bradley“ maždaug 100 kilometrų plote. Kitas uždavinys – pajėgumas gintis iš visų pusių be papildomo logistinio aprūpinimo maždaug dvi savaites. Štai tokios grupuotės galėtų atbaidyti V. Putiną nuo pagundų susigrąžinti Baltijos valstybes.

Deja, dabartinė sistema, kai keli šimtai Amerikos karių trumpam atvyksta į Baltijos regioną, negali užtikrinti ilgalaikio saugumo. Tokių amerikiečių pajėgų, kokios nūnai dislokuotos Baltijos šalyse, V. Putinas nebijo. Visiškai nebijo.

Verta prisiminti ir generolo Philip Bradley perspėjimus, jog Baltijos valstybėms iškilusi reali destabilizavimo grėsmė. Barack Obama nestabdo Kremliaus vadovo, ir V. Putinas eina į priekį tarsi peilis per sviestą. Generolas įsitikinęs, jog Lietuvą, Latviją ir Estiją išgelbėti gali tik skaitlinga ir ilgalaikė amerikiečių karių dislokacija. Negalima pamiršti ir aplinkybės, jog Rusija karinėms reikmėms skiria net 4 proc. nuo BVP, o NATO šalys tarsi ... nusiginkluoja. Tik šešios valstybės iš NATO padidina išlaidas gynybai, bet vis tiek neperkopia 2 proc. barjero.

Svarbūs ir Rusijos užsienio politikos – gynybos eksperto Stephen Blank (www.Atlanticcouncil.org) perspėjimai, jog realybė šaukte šaukia, kad Rusija neatmeta karinės ekspansijos varianto. Rusijos konvencinė ir branduolinė ginkluotė padengia visą Baltijos jūros regioną. Iš Kaliningrado paleistos raketos gali pasiekti ne tik Lietuvą ar Estiją, bet ir Lenkiją su Vokietija. Rusijos slaptosios tarnybos intensyviai verbuoja Baltijos šalių politikus, verslininkus, žurnalistus. Taigi karo atveju Rusija turi plataus masto konvencinį pranašumą. O tai reiškia, kad NATO patirtų milžiniškų nuostolių, jei gintų Baltijos šalis. Ar ji tam pasiruošusi? Ar ji su tuo susitarkusi?

Be to, Rusija būtinai pasinaudotų netikėtumo faktoriumi: tiesiog vienu karinių pratybų metu jos kariškiai negrįžtų į savo nuolatines dislokacijos vietas, nes gautų įsakymą peržengti Lietuvos ar Latvijos valstybinę sieną.

Tad vargu ar galima tikėti „visožiniaus“, įrodinėjančiais, esą V. Putinas susitaikė praradęs Baltijos kraštus visiems laikams. Kol JAV laiko Europoje mažiau karių nei New Yorkas turi policininkų, tol Vilnius, Ryga ir Estija negali ramiai miegoti.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD) – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožūria. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Partizaninį judėjimą po Antrojo pasaulinio karo tapo įprasta vadinti karu po karo. Bet galima sakyti, kad šis karas tam tikra prasme nesibaigė iki šiol. Jis jau nebėra kruvinas, jis gal ne visada matomas, nes vyksta mūsų galvose, jausmuose, tarpusavio santykiuose, kartais žiniasklaidoje ir net teisme (buvusių pokario partizanų ir tremtinių vaikai duoda į teismą buvusius milicininkus, KGB-istus, sribus dėl artimųjų nužudymo ar trėmimo). Tų, kuriems per 60, atminties archyvai kaupini faktų ir neduoda ramybės. O kadangi ilgiau užsilieka būtent neigiami faktai, jie laikui bėgant ima sprogdinti. Palengvėja nebent su kuo nors pasidalijus savo žinojimu.

Štai anądien per radiją buvo pristatyta knyga – tyrimas apie opozicijos sovietinei sistemai pasireikimą paskutiniais jos dešimtmečiais. Buvo paminėta pavardė žmogaus, kurį gerai pažinojau. Jis pristatytas būtent kaip opozicija sovietų valdžiai, nors aš tuo visada abejojau. Taip, anuomet jis buvo žygeivis – tai toks tautinis sambūris, kur buvo dainuojamos lietuviškos senovinės dainos, keliaujama per istorines Lietuvos vietas, tvarkomi – valomi – piliakalniai ir laikomasi pagonišku tradicijų (tiksliau – jos buvo kuriamos, nes nėra išlikusios natūraliai).

Vėliau, jau Lietuvos laikais, „Tėvynės sargo“ žurnale, kurį mes perėmėme iš Amerikos krikščionių demokratų ir kurį teko redaguoti, spausdinome tuometinio užsienio reikalų ministro ir Krikščionių demokratų partijos pirmininko Algirdo Saudargo pranešimą kažkurioje konferencijoje apie tai, kad sovietinis saugumas vadinamųjų pagonių judėjimą naudojo kovoje su Katalikų Bažnyčia, kuri tuo metu buvo vienintelė organizuota opozicinė jėga. Taigi Bažnyčia buvo daužoma ir iš vidaus, infiltruojant į kunigystę savus žmones, ir kuriant opoziciją. Perskaičiusi A. Saudargo straipsnį prisiminiau pokalbį su minėtu pažįstamu, jaunu pagonimi žygeiviu, kuris anuomet auklėjo mane, kad Romos Bažnyčia ir Popiežius yra blogis ir kad reikia kurti lietuvišką bažnyčią, nepriklausomą nuo Vatikano. Žinau dar ir tai, kad tuometinio jaunuolio tėvas Šiaulių krašte pokariu veikė sribų būryje ir iš gimtųjų vietų turėjo nešti kudašių, nes miško brolių jau buvo išpėtas. Anais laikais apie tai įkaušęs jis pasakodavo atvirai.

Ar sribo sūnus gali būti nuoširdus tėvynės mylėtojas? Visaip būna. Galėjo KGB juo tik pasinaudoti, vaikas galėjo nežinoti, kad yra išnaudojamas politiniais motyvais. Bet vėlgi – jis reikėsi ir Lietuvos laikais, – sribo sūnelis tapo „dideliu“ žaliųjų judėjimo veikėju. Lietuvoje yra daug manančių, kad žaliųjų judėjimas pasaulyje buvo finansuojamas Sovietų Sąjungos saugumo. Kaip tyčia mano minėtasis pagonis-žaliasis už savo veiklą nepriklausomybės pradžioje buvo gavęs vieno iš pasaulinių žaliųjų judėjimo centrų, esančių Švedijoje, apdovanojimą. Tuomet net Lietuvos žiniasklaidoje buvo pasirodę įtarimų, kad ši premija gali būti Sovietų Sąjungos interesų tęsėjos Rusijos saugumo dovanėlė, maskuojantis įteikta per Švediją.

Bet ši istorija tik kvietkeliai, lyginant su kita, kuri man atsivėrė šiomis dienomis.

Knygos „Partizano Tautvydo tėvūnijos partizanai“ autorius Simonas Norbutas rašo apie negailingą išdaviką, sovietų agentą Ančiarą, veikusį Šiaurės Lietuvoje. Jis buvo Joniškio gimnazistas, priklausęs literatū būreliui. Gimnazistai, prisidengę literatūra, veikė kaip LLA (Lietuvos laisvės armijos) organizacija. Bausiai buvo tai, kad draugai juo visiškai pasitikėjo. Būtent todėl jis galėjo padaryti labai daug blogo to krašto partizaniniam judėjimui. O kas buvo šis agentas, neskelbiama iki šiol. Minėtos knygos autorius, jis ir KGB dokumentų tyrinėtojas, po daugiau kaip 50 metų Ančiaro pavardę sužinojo (ančiaras – nuodų medis iš rusų poeto Puškino to paties pavadinimo eilėraščio), bet jos irgi nepaskelbė, nors nusikaltimai dideli ir niekingi. NKVD dokumentuose rašoma, kad „po sistemingo auklėjamojo darbo ...pavyko pakeisti Ančiaro požiūrį į tikrovę ir padaryti jį ištikimu agentu“. Ataskaitose agentas minimas tarp geriausiųjų (jam kaip premija išskiriami odiniai – chrominiai – batai, kuriuos tuo metu galėjo turėti tik išskirtinės asabos). Remiantis šio agento duomenimis grupei gimnazijos vyresniųjų moksleivių užvesta sekimo byla, dauguma sekamųjų suimti. Ančiaras giliai prasiskverbė ir į partizanų būrius, tapo juose saugumo akimis ir ausimis.

Perskaičiusi šią knygelę užsidegiau noru surasti agento tikrąją pavardę ir ją paviešinti, kad jis nors

Istorijos mėšlas

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

po mirties būtų pasmerktas. Netikėtai pasisekė – vietoje Genocido ir rezistencijos tyrimo centro ataskaitose radau paskelbtą šio agento pavardę; to krašto šauliai ir vietiniai partizanų judėjimo tyrinėtojai jį įtarė, bet įrodymų neturėjo. Agentas buvo tapęs žymiu sovietiniu poetu (1950 m. jis parašė poemą apie Staliną). Pasirodo, jau antras sovietinis lietuvių rašytojas yra niekingas išdavikas (neskaičiuojant tų, kurie mums parvežė Stalino saulę 1940-aisiais), Ančiaras vertas stovėti šalia taip pat žymaus vaikų poeto Kosto Kubilinsko-Varno, kuris išdavė daug savo draugų, Dzūkijos partizanų.

...Deja, deja, sužinojusi išdaviko pavardę supratau, kad ir aš jos nepaskelbsiu. Todėl ...kad jo žmona yra žiaurių sovietų represijų auka, taip pat rašytoja, greičiausiai ir šiandien nežinanti, su kuo nu gyveno savo gyvenimą. Ji patyrė daug neteisybės vien dėl to, kad buvo kilusi iš garsios prieškarinio inteligentų šeimos. Jos dėdė buvo ministras paskutinėje Nepriklausomos Lietuvos vyriausybėje, sovietų nužudytas 1941 m., o tėvas, ministro brolis, mokyklos direktorius, tais pat metais įkalintas ir kalėjime Rusijoje miręs. Po karo būsimoji rašytoja, tuomet septyniolikametė, su motina išvežtos į Sibirą. Atrodo, kad ten jos motina ir mirė. Į Lietuvą jaunoji rašytoja grįžo apie 1956-uosius. Galima spėlioti, kad tuomet prie jos saugumas pristatė simpatišką vyrą Ančiarą, tuo metu jau įsikūrusį Vilniuje ir literatūros mokslų pasisėmusį Maskvoje. (Taip būtų paprasčiau suprasti šių žmonių suartėjimą.) Nesiknausiojau po rašytojos biografiją, o tuo labiau po jausmus, bet faktas tas, kad jie sukūrė šeimą. Tikėkimės – iš meilės. Jausmams neįsakys. O gal jaunai moteriai tiesiog reikėjo gelbėtis? Atrodo, kad moters

jausmai buvo nuoširdūs. Po vyro mirties prieš keletą metų ji apie velionį žurnalistas kalbėjo labai gražiai, – kaip jai jo trūksta, kokia ji vieniša. Esu tikra, kad nei ji, nei jos vaikai nežino, kad gyveno su agentu Ančiaru, atsakingu dėl daugelio Lietuvos patriotų žūtį. Ir tegu nežinos. Jiems būtų per daug skaudu.

Žmogus gyvas būdamas nepatyrė bausmės, nors nemanau, kad lengvi jam buvo tie 20 nepriklausomybės metų. Jis ne vienas toks, daug, oi, daug tokių – išėjusių ir dar gyvenančių, nešiojančių kaltę prieš Lietuvą, bet nepripažįstančių. Nors tikriausiai jie kaltės nejaučia, nes susipratę ir atgailaujantys pripažino ir Lietuvos valstybė įsipareigojo saugoti jų paslaptį.

Buvo teisiamas vienas kitas sribas ar buvęs milicininkas, bet nežinau, ar bent vienas susilaukė realios bausmės. O agentai – pokario išdavikai, patys žudę arba žudikus atvedę į partizanų slaptavietes, jeigu nespėjo numirti, dar ir šiandien ramiai gyvena, nes ir juos saugo Lietuvos įstatymai. Mat agentūrinės bylos visuomenei nėra prieinamos iki šiol. Tai gi net morališkai negalime jų pasmerkti. Galime skaityti baudžiamąsias partizanų bylas, iš kurių sužinome, kaip neišverdami kankinimų jie išduoda savo draugus ar rėmėjus, bet nieko nežinome ir tikriausiai nesužinosime apie jų medžiotojus, kurie okupantams dirbo sąmoningai. Agentūrinės bylos yra valstybės paslaptis. Likimo ironija. Matyt, bijoma, kad nebūtų su jais susidorota arba kad nekristų šešėlis ant niekio dėtų jų vaikų. Kai kas galvoja – ir kad neišaiškėtų dabartinio politinio ar kitokio elito tėvelių, senelių darbai.

Štai taip ir gyvename, sprogdinami žinojimo. Vieni kitus kaltiname, įtarinėjame arba vieni kitiems pavydime nuopelnų. Nors tai, žinoma, menkniekis prieš amžinybę – mūsų jausmai, simpatijos ir antipatijos, mūsų įtarimai sudėgys istorijos liepsnose. Mes tapsime istorijos mėšlu, kuris patrėš ateitį. Istorijos vadovėliai fiksuos, kad XX a. viduryje Lietuva buvo okupuota, atkakliai priešinosi ir po penkiasdešimties metų atgavo laisvę. Tik tiek. Liks pagrindinės linijos, pagrindiniai faktai ir pati valstybė. Tokia tai ir bus buvusi mūsų kartos misija – atkurta Lietuvos valstybė.

Jaunieji lietuviai nori kurti Lietuvai

Atkelta iš 1 psl.

„Nors Pietų Amerika toli, tačiau visiems ten su tiktiems lietuvių kilmės jaunuoliams Lietuva yra nepaprastai brangi. Jie nori prisidėti prie Lietuvos garsinimo, bendrauti ir užmegzti ryšius tarpusavyje ir su kitomis jaunimo organizacijomis Lietuvoje. Jiems reikia padėti organizaciniais, vadybiniais klausimais, todėl ypatingas vaidmuo tenka Lietuvos generaliniam konsulatui Sao Paule, kuris yra svarbus ramstis vietos diasporai ir vienintelė mūsų šalies diplomatinė atstovybė kontinente“, – pažymėjo viceministras.

Anot M. Bekešiaus, Pietų Amerikos lietuvių bendruomenės jau pradėjo planuoti valstybės šimtmečiui skirtus renginius, atsakingai ruošiasi palaikyti lietuvių dalyvavimą 2016 m. Olimpiadose žaidynėse Rio de Janeire.

Sausio 24 dieną viceministras kartu su Brazilijos lietuvių bendruomenių atstovais bei suva-

„Os Gemeos“ – broliai dvyniai Gustavo ir Otavio Pandolfo.

žiavimo dalyviais taip pat dalyvavo šv. Mišiose ir minėjime, skirtame Sausio 13-osios įvykiams, bei padėjo gėles prie Laisvės paminklo Vila Zelinoje, lietuvių įkurtame rajone.

Kasmetinis Lotynų Amerikos ir Kanados lietuvių jaunimo bendruomenių atstovų suvažiavimas šiemet vyko Lituanikoje, lietuvių sodybų bendruomenės centre už San Paulo miesto.

URM info ir nuotr.

Konsulinė misija Cape Towne

Lietuvos Respublikos ambasada Pietų Afrikos Respublikoje 2016 m. vasario 19 d. rengia konsulinę misiją į Cape Towną. Užsiregistravę asmenys bus aptarnaujami Lietuvos garbės konsulato patalpose, esančiose Suite 802, The Point, 76 Regent Road, Sea Point.

Konsulinės misijos metu bus priimami Lietuvos piliečių prašymai dėl pasų ir asmens tapatybės kortelių išdavimo, užsienyje sudarytų civilinės būklės aktų įtraukimo į apskaitą Lietuvoje, kon-

sulinių pažymų išdavimo, gyvenamosios vietos deklaravimo, bus atliekami notariniai veiksmai, priimami prašymai Lietuvos pilietybei gauti.

Dėl išankstinės registracijos prašome rašyti elektroninį laišką adresu kons.za@urm.lt ir jame nurodyti atvykimo tikslą ir asmens duomenis (vardą, pavardę, asmens kodą arba gimimo datą, adresą ir telefono numerį).

URM info ir nuotr.

TELKINIAI

Keli paprasti klausimai nepaprastam žmogui Aleksui

„Jau tokio Kaliningrado krašto gyventojų, kuris nežinotų, kas yra Kristijonas Donelaitis, nebėra“, – ramiai, iš lėto taria Aleksas Bartnikas, Kaliningrado regioninės lietuvių kalbos mokytojų asociacijos pirmininkas. Didele dalimi tai ir jo nuopelnas. Vos prieš 20 metų buvusi kiek kitokia padėtis. Kartą vietos lietuviai buvo surengę minėjimą Vydūnui. Po renginio sulaukė svečių, besidomėjusių, kas čia vyko, dėl ko... Buvo užduotas ir toks klausimas: „O ar pats Vydūnas dalyvavo?“ – „O kaipgi! Žinoma, kad dalyvavo...“ Ir įteikė pareigūnui knygą apie Vydūną. Po kiek laiko tas žmogus vėl prisistatė: „Perskaičiau, viską supratau“.

Taigi, keli paprasti klausimai nepaprastam žmogui Aleksui, Kaliningrado (Karaliaučiaus) krašto lietuviui.

– Kokie ryškiausi Jūsų vaikystės prisiminimai iš Sibiro?

– Pusbadžiavimas. Gelbėjo bulvės ir taigos gėrybės. Mus, tai yra mano tėvą, brolius ir seserį, iš Kūšių kaimo (Prienu r.) išvežė 1949-aisiais, buvau jauniausias vaikas. Man tada buvo penkeri. Mama jau buvo mirusi 1947-aisiais. Tame kaime Irkutsko srityje vienoj troboj apgyvendino mus ir dar kitą šeimą su kūdikiu. Kad tai šeimai būtų patogiau įsikurti, mano tėvas užleido jiems trobą, o mes keliems mėnesiams apsigyvenome tvarte kartu su gyvuliais.

Tėvas buvo kalvis, labai geras kalvis. Ta kalvystė parėjo nuo jo tėvo Juozo, o tam – dar nuo jo tėvo. Jeigu tėvas nebūtų buvęs kalvis, Sibire nebūtume likę gyvi. Vienas vyras su mažais vaikais, o ten pirmus metus – badas, utėlės, labai sunku buvo... Bet kai kolūkio pirmininkas sužinojo, kad 14-os ištremtų šeimų kaime esama kalvio, labai apsiėdžiaugė. Tas labai gelbėjo. Juk kaimo parduotuvėje tuo metu negalėjai nusipirkti nei kastuvo, nei grėblio. Tėvas pareidavo iš darbo vėlai, o dar namuose reikėdavo apsitvarkyti. Naktį pamiegodavau 4-5 valandas ir vėl į darbą. Rusų kalbą neblogai mokėjo, naktimis daug skaitydavo: Fiodorą Dostojevskį, Aleksejų Tolstojų, pastarąjį labai mėgo, Žiulį Verną (Jules Verne). Būdavo atbėga pietauti, pavalgo, pavalgo, puola ant grindų, 20-30 minučių pasnaudžia, ir vėl į savo kalvę... Bet niekada neišgirdau skundo: pavargau, man per sunku.

Nė vieno karto nebuvo mokykloje, net išleistuvėse, nors labai kviečiau, na, aš pagalvosiu, bet turbūt kad neišeis...

– Su jumis, vaikais, mažai bendravo?

– Mažai. Bet atsimeinu du tokius nutikimus. Pavasarį lauke kupojau malkas ir kirviu smarkiai pataikiau į pirštą. Išsigandau, nežinau, ką daryti, tėtis darbe. Bet po akimirkos staiga jį išvystu kieme. Čiumpa mane ir – į ambulatoriją. O kitas nutikimas rimtesnis. Du šiek tiek už mane vyresni broliai ir aš žaidėme kambaryje, kai vyresnėlis pastebėjo lentynoje kažkokį buteliuką, sako, kas čia gali būti, gal benzinas? Uždekim, pažiūrėsim. Nors ir mažas, kažin kaip suvokiui, kad gali būti negerai, bet man irgi smalsu, tad atidariau duris ir stebiu tarpduryje. Uždegė tą benzina ir išsigandęs metė pro duris, mane visą apliejo, pradėjau degti. Bandau ugnį nuo savęs nupurtyti, lakstau po kiemą, broliai pasislėpė... Ir staiga iš kažkur vėl staiga atsiranda tėtis, nors tuo metu tikrai turėjo būti darbe. Jeigu ne jis, turbūt manęs nebebūtų. Kas tai? Intuicija? Nuojauta?

Žinoma, suaugusiems laikas Sibire buvo didžiausias išbandymas, o mums, vaikams, dar ir geri išpūdžiai. Man gamta labai patiko, erdvė be galo, be krašto, upė, miškas. Vietiniai kaimo žmonės labai nuoširdūs. Kada lietuviai jau susiruošdavo atgal, visas kaimas susirinkdavo išlydėti, iškepėdavo duonos, – tokia labai aromatinga, skani, skiriasi nuo lietuviškos, – įdarytų pyragėlių (vatruškių, šanieškių) įdėdavo, verkėdavo, net graudu žiūrėti... O lietuviai, žinoma, dauguma darbštūs, vyrai stiprūs, negeriantys, turėjo autoritetą. Dar iki šiol Rusijoje išlikęs tas geras įvaizdis, kad lietuvis tvarkingas, darbštus, li-

Aleksui Bartnikui gyvenimas išbandymų nepašykštėjo.

Asmeninio albumo nuotraukos

tovcy – eto drugije, kaip sako rusai. Mums svarbu išlaikyti tą įvaizdį, bet ne visada pavyksta dabar...

– Esate patyręs nemažai neteisybės, nuoskaudų, bet Jumyse tai tarsi „neužsilaikė“. Atrodote ramus, išmintingas, išdidus žmogus. Kaip Jums tai pavyko? Charakteris? Nuostata?

– Manau, kad žmogus turi būti padorus, palankus kitiems, siekti daryti kitiems žmonėms gera. Jaučiuosi laimingas, džiaugiuosi, kai pasiseka įgyvendinti sumanytas idėjas. Man labai svarbu, kaip mano darbas vertinamas. Stengiuosi būti kūrybiškas, nemėgstu šablonų, padeda ir kritiškas mąstymas. Galbūt kartais per jautriai reaguuju į nesėkmę.

– O tėvo, kitų žmonių pavyzdys?

– Taip, tėtis buvo pavyzdys. Dabar, kai prabėgo daug metų, tą suprantu. Na, ir aplinka ugdė tam tikras savybes. Kadangi buvau mažiausias, mane palikdavo tvarkytis namuose, malkų parūpinti, vandens, vyresniesiems broliams – jau kiti užsiėmimai, sesuo įstojo į pedagoginę mokyklą, kuri buvo gero, kai toliau nuo namų. Man patikdavo, kad tvarkausi, neturėjau net minties, kad netinka kas, neįdomu ar kaip.

Tėtis dar prieš tremtį su pasididžiavimu pasakodavo apie arkivyskupą Jurgį Matulaitį. Močiutės pusbrolis, devintas vanduo nuo kieseliaus, kaip sakydavo tėtis, bet vis tiek giminaitis... Apie tą giminybę mažai kas žinojo, pasisakydavau tik saviesiems. Kartais Vilniuje, arkikatedroje, pajuočiau: prieinu prie bareljefo, atsistoju greta, kurie žino, sako, o, tikrai panašus!...

– Ar į Lietuvą sugrįžo visa Jūsų šeima?

– Deja, ne visa. Pirmiausia parvažiavo sesuo Teresė, po to aš. Tėtis į sovietų Lietuvą neskubėjo, mūsų sodybos kaime nebebuvo. Jis grįžo vėliau ir apsigyveno pas vyresniąją dukterį Birutę, kuri su šeima taip pat buvo grįžusi iš tremties.

Kaliningrado universitete baigiau rusų kalbos filologijos studijas, labai norėjau dirbti Lietuvoje mokytoju. Pabandžiau ten, pabandžiau kitur, net atkampiausiame rajone būčiau sutikęs, bet tuometinės Švietimo ministerijos valdininkai davė suprasti, kad man vietos Lietuvoje niekada neatsiras.

– Kaip Jums pavyksta saugoti lietuviškumą šitame krašte?

– Kaliningrado krašte gyvenau nuo 1961 m., bet lie-

tuvišką dvasią pajutau tik pradėjęs dirbti Černiachovsko (Įsručio) pedagoginės mokyklos direktoriumi. Kai paskyrė šios mokyklos vadovu, susitvarkėme dokumentus ir per porą trejetą metų tapome kolegija. Tuo metu, daugiau kaip prieš dvidešimt metų, iš Lietuvos nemažai atvažiuodavo, taip pat ir politikų, siūlydamiesi padėti, kolegijoje atsirado lietuviškų knygų skyrelis. Tik tos sovietinės politinės literatūros, vis prašydavau, nevežkit, mums nebereikia. Bet vis tiek veždavo... Atvažiuodavo koncertuoti ansambliai, mus kviesdavo į Lietuvą. Dabar to nebėra. Mes, vietos lietuviai, nebejaučiame tokio dėmesio.

Tenai apsigyvenęs, sužinojau apie Mažąją Lietuvą, kad tai lituanistikos, raštijos lobynas, pradėjau ir pats domėtis, gilintis. Tada, apie 1992 m., buvome labai drąsūs, mums daug leido, kolegijoje nieko neatsiklausęs įvedžiau lietuvių kalbos specializaciją, parašėme programas, lietuvių kalbai per savaitę buvo skirta 12 valandų, tai labai daug. Lietuva padėjo siųsdama mokytojus, mes patys visame krašte ieškojom lietuviškų šeimų, mokyklų, kurių vadovai buvo palankūs Lietuvai. Pradėjome rengti lietuvių kalbos mokytojus. Susidarė 5-6 nedidelės grupelės, paskui kai kurie mesdavo kolegiją, bet vis tiek iki šiol šio krašto mokyklose dar dirba mūsų absolventų. Taip maždaug prieš 20 metų Kaliningrado krašto mokyklose atsirado lietuvių kalba, iš pradžių būreliai, fakultatyvai, o vėliau ir pamokos. O Karaliaučiaus universitete – ir lietuvių kalbos studijos.

Lietuvių kaip antrosios užsienio kalbos mokoma 4 mokyklose. O kitur – fakultatyvai, su kultūra integruoti užsiėmimai. Sukurti 6 folkloriniai vaikų ansambliai: „Kupolytė“, „Malūnėlis“, „Rūtelė“, „Nadrūvėlė“... Kodėl mes tiek daug dėmesio kreipiame į etninę kultūrą? Jeigu tikrai pamokos, tik kalbos mokymas, būtų sunku vaikus pritraukti. O dabar – per muziką, per bendravimą. Visi ansambliukai dalyvavo dainų šventėje Lietuvoje, atvažiuoja į konkursus, festivalius. Pas mus kasmet vyksta lietuvių kultūros šventės, vaikų muzikos festivaliai, lietuvių kalbos olimpiados, vaikų vasaros kūrybinės stovyklos „Palikimas“.

Mokytojų asociacijos veiklą jau daugiau kaip 15 metų remia Čikagos Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos fondas: mokytojai turi galimybę minėti kalendorines ir Lietuvos valstybines šventes, rengti ekskursijas į Lietuvą, įsigyti tautinių rūbų, liaudies muzikos instrumentų.

Žinoma, negalime lygintis, tarkime, su Punsko

kraštu, kuriame lietuviai gyvena nuo seno. Čia lietuviai visi atvykėliai: kas iš tremties sugrižę, kas geresnio gyvenimo atvažiuo ieškoti. Labai daug mišrių šeimų, ir ar vaikas mokysis lietuvių kalbos, labiausiai priklauso nuo motinos tautybės.

– Ar esate Kaliningrado regioninės lietuvių kalbos mokytojų asociacijos įkūrėjas?

– Asociacijai vadovauju nuo 2002 metų, ją 1995 m. įkūrė a. a. mokytojas Juozas Miliūnas. Svarbiausia, ką pavyko nuveikti, – sukurtas lietuvių kalbos ir etninės kultūros mokymo įvairiomis formomis tinklas: lietuvių kalba kaip dalykas, kalbos studijos, fakultatyvai, būreliai ir kt. Sudaryta mokytojų kvalifikacijos tobulinimo sistema: kursai, vasaros seminarai Lietuvoje, metodinės konferencijos ir pan.

– Ar saugu čia prisipažinti, kad esi lietuvis?

– Negaliu pasakyti apie visą Rusiją, bet mūsų krašte lietuviai nėra susidūrę su spauda ar kokiais išpuoliais. Sovietų laikais buvo kitokia situacija, man būdavo nepatogu sakyti, kad esu lietuvis... Net prisistatydavau rusams priimtinesne pavarde, viešoj vietoj, tramvajuje, gatvėj, būdavo neįmanoma kalbėti, galvodavai, kad tik kas neišgirstų. Nors oficialiai tokios politikos – gniaužti lietuvių kalbą, kaip ir nebūdavo, bet faktiškai, neduok Dieve...

– Ar buvo gėda, ar labiau baisu?

– Gal gėda. Buvo įkalta, kad rusų kalba yra valstybės, tos naujos visuomenės kalba. Kad dar yra gimtoji kalba, apie tai mažai kas ir susimąstydavo.

O ir mano lietuvių kalba tuo metu buvo tokia, kokią buvau girdėjęs vaikystėje, savo kaime. Kartą jaunystėje viena bičiulė lietuvė pakvietė mane prisidėti prie lietuvių studentų, kurie važiuo į Moldovą rinkti pomidorų. Kaip jie juokėsi iš mano kalbos!... Kas antras žodis: škarpetka, paduška, prosas, pieskos... Susivokiau, kad reikia kontroliuoti, daugiau dėmesio skirti savo kalbai. Susidomėjau lingvistika, man ir dabar patinka šis mokslas. Pats savarankiškai gana gerai išmokau lenkų kalbą, labai gerai moku vokiškai. Kalbai įtvirtinti naudoju savo tetos, Nepriklausomos Lietuvos mokytojos, rašytojos Petronėlės Bartnikaitės-Rūtelionienės metodą: kalbėti, bendrauti buitinėse, kasdienėse situacijose. Jaunystėje vasarom, per atostogas, teta dažnai lankydavosi pas gimini-

nes, atvažiuodavo ir į Kūšių, savo tėviškę. Pirmas klausimas: kokia kalba bendrausime? Prašydavo sukviesti kaimo vaikus, – būsiąs koncertas. Pati apsirengia imponantiškai, vaidina, dainuoja vokiškai, angliškai... Tetos senatvė buvo be galo sunki. Sovietų laikais, kai prasidėjo okupacija, pasakiusi, kad nepripažįsta šitos valdžios, atsisakė stoti į Rašytojų sąjungą. Negavo pensijos, sunkiai susirgo...

– Dar papasakokite apie kūrybines stovyklas pajūrio miestelyje Zelenogradske (Kranter) su Karaliaučiaus krašto ir Lietuvos mokiniais. Kodėl pasirinkote šiuolaikinio šokio formą, sakyčiau, tai gana sudėtingas žanras – vaikų spontaniškumas per trumpą laiką turi būti apvaldytas profesionalių choreografų, režisierių?

– Per porą savaitių su profesionaliais Lietuvos ir Rusijos menininkais vaikai atviroje erdvėje turi sukurti muzikinį spektaklį. Tą vaidinimą nufilmuojame, įrašome į CD. Buvo pastatyti du spektakliai: K. Donelaičio „Metų“ motyvais sukurtas „Gamtos ir žmogaus ratas“ ir „Pasaulio sutvėrimas“ pagal M. K. Čiurlionį. Šiemet planuojame spektaklį „Rėzaniumas“, skirtą Liudvikui Rėzai. Prieš mirtį L. Rėza paliko testamentą, kuriuo savo pinigus (kaip profesorius turėjo ne tiek ir mažai) paskyrė tam, kad būtų pastatytas studentų bendrabutis. Tas bendrabutis, kurį studentai pavadino „Rėzaniumu“, yra išlikęs iki mūsų dienų.

Vaidinimas, šokis suteikia vaikams galimybę laisviau išreikšti savo kūrybiškumą. Pamenu vieną pirmųjų jų pasirodymų prie Karaliaučiaus katedros. Irgi atvira erdvė, nėra scenos, aplinkui prisirinkę daug žmonių. Per vaidinimą užslinko debesis, ėmė pilti kaip iš kibiro. Vienoj vietoj pagal scenarijų visi dalyviai turi pakelti rankas į viršų. O tuo momentu, kai jie pakelia, – staiga griaustinis. Žiūrovai nustėrę šnabzdasi: stebuklas, magija... Vaikai šlapai, purvini, mes jau tariamės, gal nutraukti spektaklį, bet šokėjai atsisakė: ne, mes pabaigsime. Spektaklis baigėsi ir lietus nustojo. O vaikai: „Štai čia buvo pats geriausias pasirodymas, visą gyvenimą atsiminsim“.

– Ir paskutinis: ar Jūs dabar jaučiatės esąs laimingas?

– Sunku pasakyti... Jeigu pavyksta ką gero nuveikti, jeigu žmonės priima mano darbus, taip, tada esu laimingas.

– Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Alma Vijeikytė

Kaliningrado regioninės lietuvių kalbos mokytojų asociacijos įkūrėjas ir vadovas A. Bartnikas prie savo darbo stalo.

Nauja Rūtos Šepetys knyga – „Salt to the Sea“

Knygų leidykla „Philomel Books“ š. m. vasario 2 d. išleidžia naują Rūtos Šepetys romaną „Salt to the Sea“. Ankstesnieji autorės kūriniai „Between Shades of Gray“ (2011) ir „Out of the Easy“ (2013) sulaukė daug teigiamų atsiliepimų ir didelio pasisekimo tarp skaitytojų.

Istorinis romanas „Salt to the Sea“ remiasi tikrais įvykiais. Antrajam pasauliniam karui baigiantis, rusų kariuomenė veržėsi į Rytprūsius, o vokiečių kariuomenė traukėsi. Tūkstančiai lietuvių, latvių, estų ir kitų tautybių žmonių bėgo į vakarus. Beveik dešimt tūkstančių pabėgėlių rado prieglobstį vokiečių laive „Wilhelm Gustloff“. 1945 m. sausio 30 d. laivui išplaukus į Baltijos jūrą, jie gyveno viltimi, kad pavyks išsigelbėti. Tačiau „Wilhelm Gustloff“ susprogdino iš rusų povandeninio laivo paleistos torpedos.

Ši tragedija yra pamiršta, nors joje žuvo daugiau žmonių negu „Titanic“ ir „Lusitania“ tragedijose kartu paėmus. Būtent tokia istoriniame fone Rūta Šepetys vysto romano veiksmą, kurio pagrindiniai herojai yra jauni žmonės: lietuvė slaugė Joana, lenkaitė Emilia, paslaptingas vaikinys Florian ir vokiečių jūreivis Alfred. Rašydama savo istorinį romaną autorė apkeliavo šešias šalis, kalbėdamasi su istorikais, psichologais ir pačiais istorinio įvykio liudininkais. Romano pavadinimą – „Salt to the Sea“ – autorė aiškino taip:

„Druskos yra mūsų prakaito, mūsų ašarose, taip pat ir jūroje. Vanduo išgaruoja, o druska lieka. Taigi druska yra tarsi mūsų patirties įamžinimas. Tyrimai atskleidžia, kad jūroje nuskendo 9 343 „Wilhelm Gustloff“ laivo keleiviai. Tarp jų buvo 5 000 vaikų. Kiekvienas iš jų turėjo savo gyvenimo istoriją. Jie savo druską atidavė jūrai.“ (www.mokslolietuva.lt/2015/10)

Romanas parašytas anglų kalba. Lietuviškasis vertimas turėtų pasirodyti vėliau šiais metais.

Knygos pristatymai JAV vyks:

Antradienį, vasario 2 d.
6:30 val. v.

Parnassus Books
3900 Hillsboro Pike
Nashville, TN 37215

Trečiadienį, vasario 3 d.
2 val. p. p.

Library of Congress
Washington, DC
7 val. v.
LR ambasadoje
2622 16th Street NW
Washington, DC 20009

Ketvirtadienį, vasario 4 d.
7 val. v.

Barnes & Noble
2614 Central Park Avenue
Yonkers, NY 10710

Pirmadienį, vasario 8 d.
7 val. v.

The Book Stall
811 Elm Street
Winnetka, IL 60093

Antradienį, vasario 9 d.
6:30 val. v.

Cambridge Public Library
449 Broadway
Cambridge, MA 02138

Trečiadienį, vasario 10 d.
7 val. v.

Literati Bookstore
124 E. Washington
Ann Arbor, MI 48104

Ketvirtadienį, vasario 11
7 val. v.

St. Charles City County Library
District
Kisker Road Branch
1000 Kisker Road
St. Charles, MO 63304

Penktadienį, vasario 12 d.
7 val. v.

The Kings' English
1511 S 1500 E
Salt Lake City, UT 84105

Antradienį, vasario 16 d.
6:30 val. v.

(pages) a bookstore
904 Manhattan Ave
Manhattan Beach, CA 90266

Trečiadienį, vasario 17 d.
7 val. v.

Towne Center Books
555 Main St.
Pleasanton, CA 94566

Ketvirtadienį, vasario 18 d.
7 val. v.

A Great Good Place for Books
6120 La Salle Ave.
Oakland, CA 94611

Sekmdienį, vasario 21 d.
12:30 val. p. p.

Divine Providence Lithuanian
Catholic Church
25335 W. 9 Mile Road
Southfield, MI 48033

IŠ KELIONĖS SUGRIŽUS

Nikaragva – nenuniokotas rojus

1. Granada

RAIMONDAS ŠENAUSKAS

Vis labiau šaltėjant orams Čikagoje ir artėjant atostogų metui, akys krypta į šiltesnius kraštus. Norisi ne tik šiltų orų, gražios gamtos, įdomios vietinės kultūros, bet kad ir kelionė neprailgtų. Ne kartą buvau girdėjęs puikius atsiliepimus apie Nikaragvą. Pažiūrėjau į žemėlapi, paklausiau gero pažįstamo kelionių žinovo Žilvino nuomonės (jis po šią šalį keliavo dviračiais). Jo atsakymas buvo konkretus – iškeltas rankos nykštys, o tai reiškia – pasirinkimas geras. Pasitariame su žmona Dalia ir belieka susirinkti informaciją ir užsisakyti lėktuvo bilietus į Managvą, Nikaragvos sostinę.

Nikaragva yra didžiausia šalis Centrinėje Amerikoje, kurioje gyvena apie 7 mln. gyventojų, beje, ir pati skurdžiausia. Vakarinė šalies dalis pritraukia daugiau turistų – čia tropinis klimatas, ugnikalniai, kolonijiniai miestai, paplūdimiai ir pakankamai gerai išvystytas visuomeninis transportas. Šalies viduryje klimatas vėsesnis, kalnuota, žemdirbystės plotai ir daug kavos plantacijų, kurios priklauso europiečiams. Jie jau XIX a. čia pradėjo auginti kavos pupeles. Rytinėje šalies pusėje kelių beveik nėra, ir kai kurie kaimai vyriausybės buvo pastebėti tik prieš 30 metų. Iki tol daugybė žmonių, gyvenančių šalies Karibų jūros pakrantėje, tarsi oficialiai ir neegzistavo. Dauguma jų – juodaodžiai, kurių protėviai prieš kelis šimt-

mečius pabėgo iš juos plukdžiusių laivų. Jie ne tik pabėgo, bet ir pavergė vietinius gyventojus. Būsimoms kartoms persidavė jų nepriklausomas charakteris. Dabartiniai šalies juodaodžiai daugiau kalba angliškai, nei likusieji šalies gyventojai, ir nelabai paklūsta federalinei Managvos valdžiai. Be abejo, Karibų jūros pakrantėje gyvena įvairios indėnų tautelės, metisai (indėnų ir ispanų palikuonys). Pagrindinė transporto priemonė ten išlieka laivai, kateriai ar kanojos. Atrodo, kad trys savaitės yra pakankamas laikas apkeliauti visą šalį, bet pasirenkame vakarinę ir centrinę dalis.

Granados gatvėse šurmuliuoja kasdieninis gyvenimas.

Vėjuota ir lietingą naktį važiuojame į oro uostą. Mašinoje tyliai skamba anglų roko grupės „Smokie“ dainos. Ši grupė mažai žinoma Jungtinėje Valstijose, bet prieš keturiasdešimt metų buvo labai populiari Europoje. Ne be reikalo ją paminėjau, bet apie tai vėliau. Skrydis, su persėdimu Miami, praeina sklandžiai. Nikaragva mus pasitinka saulėta, dvelkianti karštu oru. Kaip ir įprasta – to ir reikėjo tikėtis – tuose kraštuose taksi vairuotojai chaotiškai siūlo savo paslaugas. Atsisėdame parkelyje šalia oro uosto, tiesiog norisi „prisijaukinti“ pasikeitusią aplinką, o ir skubėti nėra kur – atostogos!

Neužilgo prisistato simpatiškas vaikinys, vardu Elvis. Jis patikina, kad yra oficialiai registruotas taksi vairuotojas, dirbantis oro uosto teritorijoje. Žinau, kad meluoja, bet tiek to, jam irgi reikia pragyvenimui užsidirbti. Tad ilgai nesiderėdami dėl kainos jo automobiliu vykstame į Granadą. Mašinoje skamba lotynų muzikos ritmai, pro atidarytus

langus matyti skurdžios parduotuvėlės, besiganančios karvės, sau maisto ieškantys šunys, įvairių spalvų kiaulės, augantys bananmedžiai. Tolumoje dunkso ugnikalniai ir visa tai apšviesta ryškios saulės (reginys puikiai pažįstamas iš ankstesnių kelionių). Jausmas, kad grįžai beveik namo, jokios įtampos. Pasigirsta mums taip pažįstamos grupės „Smokie“ daina – ta pati, kuri tik prieš kelias valandas skambėjo automobilyje, vežusiam mus į oro uostą Čikagoje. Geras ženklas kelionės pradžioje – užplūsta jausmas, kad kelionėje turėtų būti viskas gerai. Kai esi toli nuo namų, tokie sutapimai labai pakelia nuotaiką, nors ji ir taip nebuvo bloga. Pakeliui Elvis kitam taksi vairuotojui perduoda mašinos atpažinimo ženklus. Ir kitas žmogus neužilgo kalbina naivius turistus ir, įtikinęs, kad jis jau daug metų dirba oro uoste, veš reikiama kryptimi.

Dažnai turistai stengiasi aplenkti sostinę Managvą dėl mieste tvyrančios netvarkos, mašinų gausos, chaoso ir nemažo nusikalstamumo. Tik valanda kelio, ir mes viename pagrindinių turistų traukos centrų Nikaragvoje – Granados mieste, kuris traukia savo autentišku grožiu, nedideliu gyventojų skaičiumi ir kolonijinio pietų miesto atmosfera.

Atmintyje yra išlikę meksikiečių poeto žodžiai, kad „nėra nieko liūdnieu, nei būti aklu Granadoje“. Granada įsikūrusi Mombachio ugnikalnio papėdėje ir yra seniausias ir vienas gražiausių Nikaragvos miestų, kurio istorija prasideda 1524 metais. Jį įkūrė ispanų konkistadoras Hernandez de Cordoba.

Granadoje apsigyvenome miesto pakraštyje, nedideliame, vietinių gyventojų šeimynai priklausančiame viešbutelyje. Tame pačiame name gyvena žmonės ir kelis kambarius nuomoja turistams. Puiki proga susipažinti su vietiniais gyventojais, jų gy-

Pusdienį skiriame aplankyti gražiausias Granados bažnyčias.

venimo ypatumais ir patogiu, jei reikia sužinoti kokios nors informacijos. Netikėta staigmena ir atgaila – mažas baseinas, kuris taip reikalingas tropiniame klimato.

Nuplovę kelionės nuovargį išeiname pasivaikščioti po miestą, kuris palieka neblogą išpūdį. Malonu „paganyti“ akis stebint žmones, paskendusius savo kasdieniuose rūpesčiuose, stebėti kolonijinių laikų architektūrą, vaikščioti siauromis Granados gatvelėmis.

Miesto centre stūkso katedra, šalia jos parkas, kuriame žmonės, patogiai įsitaisę ant suoliukų, pasislėpę medžių pavėsiuose ilsisi nuo kaitrios saulės, bendrauja, užkandžiauja ir tiesiog stebi aplink lėtai vykstantį gyvenimą. Mieste yra kelios dėmesio vertos bažnyčios, pvz., pranciškonų vienuolynas, Iglesia La Merced – viena seniausių bažnyčių Centrinėje Amerikoje, pastatyta 1534 metais. Beje, 1853 metais bažnyčia buvo paskelbta gražiausiu Granados statiniu, kurį tikrai verta aplankyti, nes užlipus į bažnyčios varpinę atsiveria nuostabi vaizdai – kokliniai miesto stogai, Mombacho ugnikalnis.

Džiugina ir tai, kad turistams skirtoje gatvėje, aplink kurią įsikūrę vakarietiško stiliaus užkeigos, restoranai, jautiesi puikiai, bet mes taip ir nesurandame kavinės, kurioje galėtume pasimėgauti gera kava. Buvo apėmęs jausmas, kad šioje šalyje, kurioje auginamos kavos pupelės, rasti geros kavos ne taip paprasta, pasirodo kokybiškiausios pupelės iškeliuoja į kitas, turtingesnes šalis. Nikaragvoje turizmo verslas dar tik išibėgėja, tad belieka tikėtis, kad ateityje turistai mėgausis visais jiems siūlomais malonumais. Papietaujame restorane, kur daugiausia renkasi vietiniai gyventojai. Maistas šviežiai pagamintas, skanus ir neįmantrus. Beje, Nikaragva ir negarsėja *gourmet* valgiais.

Kad geriau suprastumėte, kodėl Granada taip traukia turistus, reikėtų paminėti kelis istorinius faktus. Kelis šimtmečius šalyje dėl sostinės vardo konkuravo du miestai – Granada ir Leon. Granada daugiau buvo pirklių ir komercijos miestas, labai išpuoštas ir turtingas. Leon garsėjo savo liberalizmu, politiniu aktyvumu ir aristokratija. Todėl buvo nuspręsta sostinę įkurti tarp dviejų miestų, kažkur per vidurį. Taip atsirado Managva. Bet prieš pusantro šimto metų Granada buvo sugedinta, tad jau laikas paminėti William Walker.

Nedaug trūko, kad šis žmogus būtų pakeitęs JAV istoriją. XIX a. šis skotų bankininko sūnus studijavo Amerikoje bei Europoje ir įgijo medicininį išsilavinimą, bet dirbo literatūrinį darbą. Vienu metu jo laikraštį eiliniu darbuotoju dirbo garsus poetas Walt Whitman. Kažkoku būdu Walker išitraukė į politinius neramumus Kalifornijoje ir netgi bandė kolonizuoti kelias Meksikos provincijas. Taip jis tapo plačiai žinomas. Supratęs, kad reikia toliau tęsti pradėtus žygius, jis su 55-iais gerai ginkluotais vyrais išsilaipino Nikaragvoje. Tada Nikaragva priklausė Meksikai. Taip, Meksika XIX amžiuje buvo didžiulė šalis, daug didesnė, nei dabar. Walker planas buvo įžūlus ir paprastas – prijungti šalį prie besiplečiančių Jungtinių Valstijų ir pačiam tapti Nikaragvos prezidentu. Aišku, išlaikant vergiją, kuri davė didelį pelną. Atrodo, neregėta avantiūra, bet Walker vietinei aristokratijai prižadėjo įvairių privilegijų, ir jos pagalba tapo antru žmogumi valstybėje – vyriausiuoju kariuomenės vadu. O vėliau – ir Respublikos prezidentu. Jis sėkmingai pradėjo reformas – konfiskavo neįtikusius turtuolių namus, turtus, plantacijas. Jo apetitas buvo beribis, kas ir iššaukė pasipriešinimą ne tik šalies viduje, bet ir aplinkinėse valstybėse. Pirmą kartą Centrinės Amerikos istorijoje šalys susivienijo prieš JAV invaziją (nors oficialusis Washingtonas nelabai ką ir žinojo, ką tas Walker išdarinėja). Po kelių nedidelių mūšių Walker pabėgo garlaiviu, prieš tai sudeginęs turtingąją Granados miestą.

Deja, Granada taip ir neatgavo savo buvusio grožio. Na, o Walker po kelerių metų pabandė sugrįžti į Nikaragvą, bet buvo sučiuptas Hondūro armijos

Saloje įsikūrę namai stebino savo grožiu, didingumu ir prabanga.

karininkų ir gyvenimą baigė šalia nežinomos, molių drėbtos sienos – buvo sušaudytas.

Kitą dieną praleidžiame Granadoje. Apsilankome vienuolyne, kuris nelabai kuo skiriasi nuo kitų pranciškonų įkurtų vienuolynų. Kaip žinia, pranciškonai prabanga negarsėjo, ir jų statyti pastatai gražūs, bet kukliai įrengti. Patiko apsilankymas vietiniame turguje. Jau prieš 60 metų vietinė valdžia norėjo iškelti turgų už miesto ribų, bet vis kas nors sutrukdydavo įgyvendinti šį planą – tai pinigų trūkumas, tai politiniai neramumai. Jau tada turgus neatitiko nei sanitarinių, nei laikmečio reikalavimų. Tad XXI a. nusikeli ir į XVIII, ir į XIX a. Daug vietinių prekeivių prekes atveža arkliais, asilais ar tiesiog ant savo nugaros... Daug žmonių, karšta, aplink

t. t. Namų kainos panašios kaip Čikagoje, skirtumas tik toks, kad čia už tokią kainą gali nusipirkti visą salą. Prieš išplaukiant apžiūrėti salų, šalia katerio, vandenyje vyksta krikšto apeigos. Žmonės šventiškai pasipuošę, pastorius skaito Šventą Raštą, moteris laiko lietsargį virš pastoriaus galvos ir visi iki pažastų stovi vandenyje. Tikras siurrealizmas. Besigėrint salų grožiu (vienoje salelėje gyvena tik beždžionės, kurios kasdien su malonumu laukia turistų, tiksliau, jų atvežamų skanėstų) valanda prabėga nepastebimai greitai.

Šiandien Vėlinės. Vakare einame į Katedrą dalyvauti šv. Mišiose. Didingoje katedroje daug tikinčiųjų, su kuriais šį vakarą kartu jungiamės mintimis ir prisiminimais apie tuos, kurių jau nebėra tarp mūsų. Kunigas maloniu balsu ispanų kalba sako pamokslą. Nesuprantame jo tariamų žodžių, bet širdyje ramu ir gera. Vėlinės bet kur pasaulyje, bet kuria kalba reiškia tą patį.

Išėję iš Mišių nusiperkame šviežiai keptų paplotėlių. Labai paprastas patiekalas – tešla iš ryžių miltų sumaišoma su sūriu ir kepama ant įkaitintos skardos. Atsisėdame ant suoliuko užkąsti, nusiperkame kelis bananus, kurie, beje, žymiai skanesni nei Čikagoje. Džiaugiamės paprasta ir kuklia vakariene.

Priešėjusi maža mergaitė idėmiai žiūri į iš bananų lapų padarytą lėkštę. Pirštu parodo į paplotėlį, suprantame, kad ji alkana. Godžiai suvalgo jai paduotą maistą ir nueina. Didinga katedra, vakaro vėsa, netoli salose gyvenantys milijonieriai, vargšė ir alkana mergaitė, du lietuviai turistai iš Čikagos, sėdintys ant suoliuko Nikaragvoje... Koks mažas ir įvairus tas pasaulis!

Po karštos ir varginančios dienos, pilnos įvairių išpūdžių, sugrįžus į viešbutį gera pasinerti į nedidelį baseiną. Plūduriuodamas gaivinančiame vandenyje, stebiu kelis driežus, tupinčius ant lubų. Prieš kelias dienas žiūrėjau televizijos laidą apie juos. Mokslininkai ilgai negalėjo įminti mįslės, kaip tie driežai ropinėja tomis lubomis, nesvarbu, ar tai būtų betonas, ar stiklas. Pasirodo, jų letenėlėse susiformuoja maži elektromagnetiniai laukai, kurie ir leidžia jų letenėlėms priklipti prie paviršiaus. Netikėtai žioplinėjimas įgauna mokslinį pagrindą.

Anksti ryte išeinu vienas pasivaikščioti po bundantį miestą. Auštant visi miestai atrodo ypatingi, visai kitokie nei dieną. Ar tai būtų Jeruzalė, ar Londonas. Miestas, kaip didelis organizmas bunda dienos rūpesčiams. Ir jautiesi maža dalelė šio pasaulio, kuri turi kažkokią misiją. Juk kitaip čia nebūtum atsiradęs. Deja, čia ne Vakarų didmiestis, niekur nerandu kavos ar arbatos. Ne bėda, užsuku į jau atidarytą bažnyčią, pasėdžiu tyloje. Susidėliuju tolimesnius planus. Šiandieną važiuojame prie Apoyos ežero. Ten praleisime kelias dienas. Po kuklių pusryčių atsisveikiname su šeiminkais ir nedideliu autobusu išvažiuojame iš Granados.

Bus daugiau

Nedažnai gali stebėti vandenyje vykstančias krikšto apeigas.

Raimondo Šenausko nuotrauka

maistą skraido begalė mūsų. Kai kurios indėnės nakvoja tiesiog turguje ant savo parduodamų daržovių. Maistas gaminamas ant atviros ugnies ir čia pat suvalgomas. Prekes perneša pusplikiai nešikai. Nusprendžiame užkąsti užkeigoje, užsisakome pietų sriubos – lėkštė pilna ryžių, daržovių ir mėsos. Padavėjas man kažką sumurma sava kalba apie lėkštę, bet kai tokiame karštyje pavargęs ir norisi valgyti, į tai tik numoju ranka. Kai atnešė sriubą, tada ir supratau, ką jis norėjo pasakyti – pritrūko lėkščių, tad sriubą įpylė į indą, kuriame pas mus kepamas kugelis. Senjora, t.y. Dalia, buvo pamaloninta sriuba normalioje lėkštėje. Net ir jie suprato, kad moteris tikrai nevalgytų iš tokio indo. Sriuba buvo labai skani, priekaištų neturėjome – gardu ir egzotiška. Apskritai, valgymas vietiniuose turguose daugumai užsieniečių nėra priimtinas, bet mes kelionėse visada juos aplankome ir paragaujame įvairaus vietinio maisto. Aišku, estetiniai pojūčiai nukentė. Ir kur tik neteko valgyti – gatvėse, turguose, kartu su darbininkais, taksistais, atsisėdus ant šaligatvio – niekada jokių negalavimų po valgymo nebuvo.

Karieta iš miesto nuvažiuojame iki prieplaukos. Granada pastatyta šalia didžiausio Centrinėje Amerikoje Nikaragvos ežero. Laikas aplankyti mažas saleles, kurios vadinasi Las Islets. Jų yra keli šimtai ir jose stūkso prabangūs namai su aptarnaujančiu personalu, plūduriuoja prabangios jachtos. Namai tikrai išpūdingi, juose gyvena užsieniečiai, buvęs Kosta Rikos prezidentas, japonų milijardierius ir

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Dar vienas žingsnis EBPO link

Vilnius (URM.lt) – Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) generalinio direktoriaus pavaduotojui Douglas Frantz Paryžiuje pristatytas Lietuvos stojimo į organizaciją Pradinis memorandumas – oficialus dokumentas, kurio pagrindu bus tęsiamos derybos dėl pilnateisės narystės šioje pasaulyje ekonomiškai pažangiausių valstybių organizacijoje.

EBPO yra kompleksinė organizacija, kuri siekia numatyti ir reguliuoti globalios ekonomikos vysty-

muisi įtaką darančius procesus, tar nauja kaip tyrimų platforma šalių narių ekspertams įvairiose valstybės valdymo srityse. Ši organizacija – tai unikalus forumas, kuriame dalyvaujančios valstybės formuoja bei plėtoja naujas ekonominės bei socialinės politikos gaires, jos vėliau perkeliama į praktinį šalių narių gyvenimą.

Stojimo proceso eigą, detales, grafiką ir būtinai atlikti darbai bus aptarti su EBPO generalinio sekretoriaus pavaduotoja Mari Kiviniemi.

Rimtai susirūpinta alkoholizmu Lietuvoje

Vilnius („Draugo“ info) – Vyriausybė praneša: alkoholio vartojimo problemoms spręsti telkiamos įvairios šalies institucijos. Apsvarstyti veiksmai, kurių būtina imtis alkoholio vartojimui šalyje stabdyti, iki vasario 15 dienos turi būti parengtas Tarpinstitucinis veiksmų planas alkoholio vartojimo problemoms spręsti.

Igyvendinant šį planą 2016 m. turi dalyvauti Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo, Švietimo ir mokslo, Vidaus reikalų, Susisiekimo, Ūkio, Teisingumo, Krašto apsaugos, Kultūros ministerijos bei Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, Kūno kultūros ir sporto departamentai.

Sveikatos apsaugos ministrė Rimantė Šalaševičiūtė sako, kad bus siūloma kompensuoti vaistus nuo alkoholizmo, o priverstinio gydymo galimybės bus plečiamos šią priklausomybę prilyginant priklausomybei nuo narkotikų.

Apie priverstinį gydymą nuo alkoholizmo prabilta po šį rudenį įvykusios tragedijos Kražių miestelyje, kai nužudytos keturios moterys – manoma, kad jos tapo girtaujančio vyro aukomis. Taip pat kai girtaujantis tėvas Kėdainių rajone į šulinį sumetė vos kelių mėnesių ir pusantrų metų amžiaus savo vaikus.

Aplankė Brazilijoje įkalintus lietuvius

Vilnius (URM info) – Brazilijoje viešintis užsienio reikalų viceministras Mantvydas Bekešius aplankė Itai užsieniečių kalėjime kalinčius tris lietuvius. Jie čia kalio už narkotikų gabenimą. Vienam lietuviui nuosprendis paskelbtas, kiti du jo dar laukia.

M. Bekešius įkalintiesiems atvežė knygų minkštus viršelius, nes tik tokias čia galima perduoti. Pasak jo,

kalėjimo viršininkas sakė neturįs didelių rūpesčių su lietuviais. Lietuviai skundėsi, kad pasiilgo vaikų, susirašinėjimas su artimaisiais yra sudėtingas, nes ilgai keliauja laišškai.

Viceministras taip pat lankėsi San Paulo valstijos gubernatoriaus biure, dalyvavo Lotynų Amerikos bei Kanados lietuvių jaunimo suvažiavime.

Siūlykite idėjas pašto ženklams

Vilnius (Lietuvos pašto info) – Tradiciškai Lietuvos paštas gyventojus kviečia teikti temas 2017 metais leisiamiems pašto ženklams. Savo temas gyventojai gali siūlyti Lietuvos pašto internetiniame tinklalapyje www.lietuvospastas.lt iki vasario 29 dienos.

Pasiūlytas temas vertins Pašto

ženklų leidybos komisija. Išrinkus aktualiausias bei įdomiausias temas bus paskelbtas konkursas pašto ženklams kurti, o pasiūlyti temų autoriai apdovanoti Lietuvos pašto prizais.

Per metus Lietuvos paštas vidutiniškai išleidžia 25–27 pašto ženklus.

Neramumai Moldovoje

Protestai Moldovoje auga su kiekviena diena.

„Reuters“/„Scanpix“ nuotr.

Kišiniovas (Faktai.lt) – Apie 40 tūkst. opozicijos demonstrantų sausio 24 dieną išėjo į Moldovos sostinės Kišiniovo gatves, ragindami surengti pirmalaikius rinkimus dėl politinės krizės, tebekrečiančios šią neturtingą Rytų Europos šalį.

Protestuose dalyvavo proeuropietiškos ir prorusiškos organizacijos.

Politinė krizė provakarietiškoje Moldovoje kilo dėl didžiulio masto korupcijos skandalo, susijusio su daugiau nei milijardo JAV dolerių (910

mln. eurų) dingimu prieš 2014 metų lapkritį vykusius parlamento rinkimus.

Dėl šio skandalo buvo suimtas ekspremjeras Vlad Filat, vadovavęs vyriausybei 2009–2013 metais.

Tarp Ukrainos ir Rumunijos esanti Moldova laikoma Vakarų šalių ir Maskvos priešpriešos arena nuo tada, kai Kišiniovas 2014 metais pasirašė asociacijos su Europos Sąjunga sutartį, nepaisydamas griežto Rusijos nepritarimo.

Šengeno zona pasiekė lemiamą tašką

Davosas, Šveicarija (BNS) – Tarpautinio valiutos fondo (TVF) vadovė Christine Lagarde sausio 23 dieną sakė, kad dabartinė pabėgėlių krizė sukėlė pavojų Europos Sąjungos branginamai Šengeno zonai.

„Pabėgėlių krizė atsidūrė ties lemiamu tašku, mano asmeniniu pozicijai“, – sakė Ch. Lagarde Pasaulio

ekonomikos forume Davose. Paklausta, ar tai kelia pavojų Šengeno zonai, ji atsakė: „Taip, aš taip manau.“

Pernai Europą pasiekė daugiau kaip milijonas migrantų, ir jų srautas tęsiasi šiemet. Šis klausimas buvo svarbi tema šiemetiniame Davoso forume susirinkusiems turtingiesiems ir galingiesiems.

Išsiunčia garbės konsulus

Washingtonas (LRT.lt) – Jungtinės Amerikos Valstijos penkiems Rusijos garbės konsulams atėmė akreditaciją, – taip atsakyta į amerikiečių pareigūnų persekiojimą Rusijoje.

„Mes esame pasirengę imtis kitų atitinkamų priemonių, jeigu bus daugiau pastangų trukdyti mūsų diplomatinei ir konsulinei veiklai Rusijoje“,

– perspėjo Valstybės departamento atstovas Mark Toner.

JAV ambasada Maskvoje paaikino, kad penkių iš šešių Rusijos garbės konsulatų uždarymas yra atsakomoji priemonė į Rusijos kišimąsi į JAV diplomatinę ir konsulinę veiklą Rusijos teritorijoje.

Ragina nubausti „žudiką“ Putiną

Londonas (Alfa.lt) – Didžiosios Britanijos laikraščiai sveikina oficialaus tyrimo išvadas, kad Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas tikriausiai pritarė buvusio KGB agento Aleksandro Litvinenko nužudymui, o Kremliaus šeimininką vadino „žudiku“.

A. Litvinenko mirė 2006 metų lapkričio pabaigoje, praėjus kelioms savaitėms po to, kai viename Londono viešbučių išgėrė arbatos, į kurią buvo įpilta radioaktyvaus polonio. Šiomis dienomis buvo paskelbtos ilgai lauktos jo mirties tyrimo, kuriam vadovavo teisėjas Robert Owen, išvados.

Daug laikraščių pabrėžė, kad premjero David Cameron vyriausybė turėtų žengti toliau ir nubausti Rusiją už A. Litvinenko nužudymą.

Santykiai tarp Rusijos ir Britanijos jau seniai yra smarkiai atšalę, šalis nesutariant įvairiais klausimais, įskaitant situaciją Ukrainoje bei oro bendrovės „Malaysia Airlines“ reiso MH17 lėktuvo numušimą virš tos ša-

Teisėjo R. Owen paskelbtose tyrimo išvados teigiama, jog Litvinenko nužudytas su V. Putino žinia. „Nytimes“ nuotr.

lies teritorijos 2014 metų liepą.

Britanija dėl A. Litvinenko nužudymo dar nepaskelbė naujų sankcijų, tačiau iškvietė Rusijos ambasadorių ir išaldė abiejų pagrindinių įtariamųjų nužudymu – Andrejaus Lugovojaus ir Dmitrijaus Kovtuno – turta.

VISI MĖGSTA KINĄ

Kino filmas „The Revenant“

GYTIS KRIAUCIŪNAS

Filmo turinys

Šis filmas yra apie vyrą vardu Hugh Glass ir jo patyrimus JAV vakaruose XIX a. pradžioje. Filmą prasižada, kai Arikara indėnai užpuola grupę baltųjų medžiotojų. Medžiotojai bando apsiginti, bet indėnai greičiu ir skaičiumi yra pranašesni. Grupė pasitraukia į savo laivus. Glass ir jo sūnus (jie medžiojo atskirai) grįžę į medžiotojų stovyklą taip pat bando prasiveržti iki laivų. Apie trečdalį medžiotojų išsigelbėja.

Vėliau grupės vadovas kapitonas Henry nusprendžia, kad grupė turi palikti laivus su kailiais ir pėsčiomis grįžti į savo tvirtovę.

Vieną rytą Glass išeina pavaikščioti ir jį užpuola meška. Nors žvėris jį labai apdrasko, bet jam pavyksta jį įveikti. Grupės nariai Glass randa vos gyvą ir bando padėti. Bendražygiai sutvarsto ir nešasi jį kartu, tęsdami kelionę. Kai grupė pasiekia vieno kalno papėdę, vyras vardu Fitzgerald siūlo Glass palikti, nes jis per daug apsunkina jų kelionę. Kapitonas Henry bando nušauti Glass, bet to nepajėgia padaryti. Glass sūnus ir kitas jaunuolis pasiūlo pasilikti su Glass. Fitzgerald irgi pasilieka, nes jam pasiūlo nemažai pinigų. Praeina kelios dienos, ir Fitzgerald pradeda nervintis, nes tikėjosi, kad Glass greitai mirs. Jis bando pasmaugti Glass, bet šio sūnus pamato ir žudiką bando sustabdyti. Po muštynių dėl šautuvo Fitzgerald nušauna Glass sūnų tėvo

akivaizdoje. Fitzgerald nuneša Glass į duobę, kad jis ten numirtų. Visa tai vyksta nedalyvaujant kitam jaunuoliui. Kai šis grįžta, Fitzgerald jam pasako, kad jie turi greitai pasitraukti iš tos vietos, nes artėja indėnai...

Jei norite sužinoti, ar Glass išgyveno ir koks bus Fitzgerald likimas, teks žiūrėti filmą.

Filmo vertinimas

Filme Hugh Glass vaidina Leonardo Di Caprio („Titanic“, „Inception“), Tom Hardy („Inception“, „Tinker Tailor Soldier Spy“), Domhnall Gleeson („Harry Potter“, „Anna Karenina“) ir Will Poulter („Maze Runner“, „We're the Millers“). Aktoriai, ypač Di Caprio, labai gerai atlieka savo vaidmenis. Di Caprio, pagrindinis aktorius, yra labai emocingas. Nors kartais filmas atrodo ištęstas (filmą yra dviejų su puse valandos trukmės), bet tai geras filmas. Kritikai jį irgi gerai vertina. Pagal www.rottentomatoes.com, 81 nuoš. kritikų ir 87 nuoš. žiūrovų filmą vertina teigiamai. Filmą nominuotas Oskaro premijai dvylikoje kategorijų – geriausio filmo, geriausio pagrindinio aktoriaus, geriausio direktoriaus ir geriausio antraeilio aktoriaus. (Du kitus nominuotus filmus geriausio filmo kategorijoje 2015 m. – „Bridge of Spies“ ir „The Martian“ – anksčiau jau esu aprašęs „Drauge“). Iš dešimties taškų šiam filmui duociau aštuonis.

Vladas Butkys, gyvenantis **Toronto, Canada**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 60 dol. Ačiū, kad skaitote, ačiū, kad finansiškai remiate mūsų laikraštį.

Angelė Miknius, gyvenanti **New York, NY**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 55 dol. Jūsų dėka lietuviškas žodis skambės tarp mūsų.

Klemensas Stravinskas, gyvenantis **Oak Lawn, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

Dalia R. Jakas, gyvenanti **Blue Bell, PA**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už suteiktą finansinę paramą.

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL Tel. 708-422-8260

ATLANTIC Express Corp.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

SIUNTINIAI Į VISAS EUROPOS SAJUNGOS ŠALIS

+ UKRAINA, BALTARUSIJA, MOLDOVA, RUSIJA.

PAGREITINTI ORO IR LAIVO SIUNTIMO TERMINAI

KIEKVIENA DEŽĖ NEMOKAMAI APDRAUSTA \$100

SEKITE SAVO SIUNTAS: <http://atlanticexpresscorp.com/tracking>

Siuntinių Priėmimo Vietos

Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9665
Kunigaikščių Užeiga 6312 S. Harlem Ave., Suite 101, IL 60561 Tel: 708-594-5622
Rite 1651 South Cass Ave., Westmont, IL 60590 Tel: 630-964-7862
Always With Flowers 1139 S. S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Euras Deli 77 W. 53rd Avenue Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

Granitex 704 N. Larch Ave., Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838
Biomed 2 4548 N. Harlem Ave., Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2400
Galos Carve 6501 W. Irving Park Rd., Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-3701
Real Exteriors 3740 N. 25th Ave., Suite C Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155
Biomed 360 Townline Rd., Murcovean, IL 60060 Tel: 847-566-6576
Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Harvest Fresh (Vit. Booth) 100 E. Rand Rd., Arlington Heights, IL 60004 Tel: 224-625-0331

Asmeninių siuntų tel.: 708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų: 630-774-2136

Centrinio ofiso adresas: 8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Antanina Lauraitis, gyvenanti **Plainfield, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Ačiū, kad skaitote, ačiū, kad finansiškai remiate mūsų laikraštį.

Janina Mozoliauskas, gyvenanti **Lemont, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Jūsų dėka lietuviškas žodis skambės tarp mūsų.

Dalia Garūnas, gyvenanti **Wheaton, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Jūsų parama dar ilgai išsaugos gimtąją kalbą išėjimoje.

Emilija Pretkelis, gyvenanti **Chicago, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiausius padėkos žodžius skiriame Jums.

Rimas Kalvaitis, gyvenantis **Dublin, NH**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Padėka už išsaugotą lietuviško žodžio skambėjimą.

Misijų kelionės IV kelionė [1982 metų žiema]

Vasario 5 d. minėsime vieno iškiliausių sovietmečio kovotojų už žmogaus sielą bei tautos laisvę kunigo Juozo Zdebskio 30-tąsias mirties metines. Ta proga spausdiname (žr. 2015 m. gruodžio 8, 15, 22 ir 29 d. bei 2016 m. sausio 5, 12 ir 19 d. „Draugo“ laidas) pluoštą prisiminimų apie šią neeilinę asmenybę, sudėtą į 1996 m. „Lumen“ leidyklos Vilniuje išleistą knygą „Kryžiaus ir Meilės kelias. Prisiminimai apie kunigą Juozą Zdebskį“ (sudarė ir parengė sesuo Loreta Teresė Paulavičiūtė). Tęsiame gydytojos **Birutės Žemaitytės** pasakojimą apie kunigo misijos keliones.

Kun. J. Zdebskis po rekolekcijų. Apie 1985 m.

Iš asmeninio archyvo

GYD. BIRUTĖ ŽEMAITYTĖ

Tai trumpiausia kelionė. Keturių žmonių būrelis vyko į Petro Valą, į tetos Rozos Belman ir jos vyro auksines vestuves. Jie seniai mus kvietė, norėdami savo šventę tinkamai atšvęsti.

Traukinio ratai monotoniškai dunda kokias dvi paras, kol pasiekiamo Petro Valą. Su džiaugsmu mus pasitinka jubiliečiai. Nors ir žiema, bet nuvežėme dar gyvų baltų gvazdikų, padovanojome senatvės lazdas – kryžius.

Šeštadienis. Vakare kun. Juozas paaukoko Mišių Auką, kurioje dalyvavo nedidelis būrelis. Po šv. Mišių visi iškeliavome lankyti ligonių.

Tamsu. Gatvės neapšviestos. Danguje mirksi žvaigždės. Priekyje žingsniuoja senas vokietis, pasiremdamas ilga lazda. Paskui jį eina kun. Juozas, glausdamas prie širdies gerąjį Dievą, o toliau einame mes. Tikra Palestinos laikų kelionė, kai Viešpatys vaikščiojo lankydamas išblaškytas Izraelio tautos avis. Šie žmonės taip pat išblaškyti lyg žiežirbos po įvairius Rusijos miestus ir kaimus, be tėvynės, bažnyčios, kunigų...

Tą vakarą aplankėme keturiolika ligonių. Vienur priėmė su meile, džiaugsmu. Kitur namiškiai, išskyrus ligonį, abejingi.

Štai einame į namus, kuriuose yra sunkiai serganti ligonė. Įeiname į priėmimą. Kun. Juozas tyliai stovi kamputyje – kaip kadaise Marija su Juozapu Betliejuje ieškodami užėigos. Laukia Dievas kūriinių susitikimo... Pagaliau vedlys gauna leidimą įvesti kunigą. Prasiveria durys.

Dešinėje sėdi būrelis kortuojančių, kurie, šnairomis į mus pasižiūrėję, tęsia azartišką lošimą. Niekas čia neatsiklaupė, niekas nenulenė galvos. Tik vargšė ligonė, verkdamas iš laimės, priėmė Ligonų sakramentą, pasistiprino Gyvybės Duona ir liko toliau kentėti apsupta abejingos netikinčios šeimos. Dėkingu, bet liūdnu žvilgsniu ji išlydėjo mus ir liko laukti išvadavimo... Mums išeinant, ant laiptų pasirodė pagiežinga moteris ir palydėjo mus neapkyntas kupinu žvilgsniu. Tai aplankytosios ligonės dukterė...

Žengiame toliau. Prieiname gražius namus. Vėl liekame laukti už vartų. Skalija šuo. Atsidaro durys. Mus priima su meile, nuoširdžiai. Kambarėje Viešpaties laukia senelis – tikras patriarchas. Rausvas švarus veidas, žili plaukai, tvarkingai aprenktas. Kambarėje papuoštas altorėlis, ant kurio padedamas Švenčiausiasis. Ligonis nuoširdžiai priima visus reikalingus sakramentus. Viskas atrodo gražiai, nuo-

širdžiai, bet... Čia nėra pačių gražiausių žiedų – vaikų, kurie žaidžia, krykštauja kitame kambaryje. Nė vieno jų keliukai nesulinko pagarbinti Dievo... Jie tikriausiai galvoja, jog tai senelių reikalas. Bandom juos pakalbinti. Norime, kad ir jie su mumis pasimelstų. Bet nieko neišeina – jie nemoka melstis... O juk jų seneliai tikintys žmonės, vieni iš šviesesnių šiame nykiame mieste.

Keliaujame toliau. Visur kartoja tas pats: vedlys įėjęs vidun pakalba, po to įsiveda kun. Juozą, kuris su Viešpačiu stovi už durų lyg elgeta. Ir vėl mūsų laukia ligos išvargintas senelis. Jis guli ne itin tvarkingame kambaryje. Stalas užverstas, nėra vietos net Viešpačiui: Jis kukliai prisiglaudžia ant spintelės krašto... Nėra nė žvakutės Jo garbei... Ką padarysi – Jis pasilsės senelio širdyje... Padovanoję seneliui rožančių ir šiek tiek pinigų, išeiname iš šių namų.

Keliaujame tamsiu takeliu per kažkokią daubą. Kylam į kalnelį, vėl einam. Einam beveik į kitą miesto kraštą. Štai nušviesti namai. Durys praviros. Čia žmonės jau žino apie mus ir laukia. Susirinkę aštuonetas, keturis iš jų reikia aprūpinti sakramentais: jie atlieka išpažintį, ištiesia rankas Ligonų patepimui, priima Švenčiausiąjį. Rieda dėkingumo ašaros... Pagieda porą vokiškų giesmių. Po to mes giedame lietuviškai. Švento optimizmo nuotaika pagauna susirinkusiuosius – ir jie kartu su mumis bando giedoti lietuviškai.

Tai džiaugsminga ligonių lankymo užbaiga. Jie mums padovanojo po obuolį ir išlydėjo dėkingais žvilgsniais. Grįžom vėlai vėlai. Čia dar laukė keli

krikštai.

Koks gražus ir prasmingas buvo šis vakaras! Viešpatys perėjo miestą gera darydamas. Mes Jį lydėjome vietoj apaštalų ir stengėmės išaukštinti Jo atėjimą, parodyti žmonėms nebylų pavyzdį, kaip reikia gerbti Išganytoją. Gal koks gėrio grūdelis išdygs ir jų sielų dirvoje...

Sekmadienis. Iš ankstyvo ryto vėl buvo pakrikštyti keli vaikeliai. Paskui ėjom į bažnyčią. Tai gyvenamasis namas, oficialiai įregistruotas kaip maldos namai. Viduje – didokas kambarys, jame baltai užtiestas stalas. Ant jo altorėlis, papuoštas popierinėmis gėlėmis ir daugybė paveikslėlių. Centre šventų švenčiausioji vieta – tabernakulis: čia Dievas ištiesė savo padangtę, kad būtų tarp žmonių.

Žmonių susirinko pilnas kambarys ir prieškambaris. Jaunimo maža, vaikų visai nėra. Neatėjo nė jubiliatų vaikai ir vaikaičiai... Visi kupini kažkokios baimės, bijo viešai pasirodyti, nors namuose atliko išpažintį, priėmė Švenčiausiąjį. Ką padarysi... Ir pas mus, Lietuvoje, bijančių netrūksta, o ką kalbėti apie šių kraštų varguolius...

Kun. Juozas pirmiausia klausio išpažinčių. Išpažintį atliko visi susirinkę žmonės. Kaip man buvo gaila vienos jaunos moters, kuri verkdamas nuėjo išpažinties, kūkčiodama ilgai ilgai pasakojo tikriausiai liūdną savo gyvenimo istoriją. Bet atsikėlė svyrudama ir dar labiau verkdamas: galbūt dėl kanoniškų kliūčių negavo išrišimo... Ji sunkiai serga kažkokia sisteminė jungiamojo audinio liga. Gyvena su vyru, palikusi savo šeimą. Su juo turi sūnelį. Pati nepajėgia užsidirbti. Tiksliai nežinau liūdnos jos gyvenimo istorijos, bet mačiau skaudžias jos ašaras... Vargšai žmonės, kaip jiems sunku bedievybės apsuptyje! Neretai jie įsipainioja į erškėčius, iš kurių nebepajėgia išsivaduoti...

Prasidėjo šv. Mišios. Jose visas maldas ir giesmes vedė akla mergina. Ji jau senyva, bet gyvena vien Dievui ir mažajai krikščionių bendruomenei. Su koku gyvu tikėjimu ir įsijautimu ji meldžiasi! Iš visos jos būtybės spinduliuoja atperkamoji kančia.

Šv. Mišių metu giedojome vokiškai ir lietuviškai. Jubiliatų rankose senatvės ramstis – kryžius. Iš lūpų liejasi graudi giesmė.

Štai kas tarsi magnetas traukė jautrią ir apaštališką kun. Juozo širdį! Nors kai kam atrodo, kad tai tik trupiniai, bet šie „trupiniai“ spindi Kristaus Kraujo rasa. Todėl Kunigas, visa palikęs, skubėjo ieškoti paklydusių benamių avių. Jį šaukė Viešpaties balsas ir jis tam kvietimui atsiliepė. Dabar jo akys su tėvišku gerumu žvelgė į senelius, suklupusius prie jo kojų jubiliejiniam palaiminimui...

Baigėsi gražiosios apeigos. Po to keliavome į jubiliatų namus. Čia laukė kuklus šventiškas vaišių stalas. Neilgai prie jo sėdėjo kun. Juozas: iš toliau atvyko žmonių, norinčių gauti dvasinių dovanų. Nusišypsodė jis pakilo nuo stalo ir vėl išėjo į kitą miesto kraštą. Grįžo pavakary. Dar trumpai pasikalbėjome šioje svetingoje pastogėje, o vakare traukiniu išvykome į Lietuvą.

Tokia buvo ši trumpa kelionė, trukusi savaitę. Kaip visuomet, kelionė buvo užbaigta Aušros Vartuose: kun. Juozas vėl aukėjo Mišių Auką kaip padėką už malones ir už visus numylėtus „Viešpaties trupinėlius“, kuriuos surinko šios kelionės metu.

Bus daugiau

„Bloomberg“: Lietuva – inovatyviausia Baltijos šalis

„Bloomberg“ parengtame inovatyviausių pasaulio ekonomikų reitinge Lietuva iškopė į 32 vietą, aplenkusi Latviją ir Estiją. Šiame reitinge Estijai atiteko 34 vieta, o kaimynei Latvijai – 40 vieta.

Pagal Pasaulio intelektinės nuosavybės organizacijos (WIPO) sudaroma pasaulinių inovacijų indeksą 2015 m. Lietuva užėmė žemiausią vietą tarp Baltijos šalių – 38-tą. Praėjusiais metais Latvija buvo įvertinta kaip 33-ia inovatyviausia pasaulio šalis, o Estija užėmė net 23 vietą.

„Bloomberg“ iš viso įvertino 200 pasaulio šalių, iš kurių išrinko 50 inovatyviausių ekonomikų.

Sąrašo viršūnėje – Pietų Korėja, antra vietą užėmė Vokietija, o trečią – Švedija.

Sudarant šį reitingą „Bloomberg“ vertino valstybių mokslinių tyrimų bei eksperimentinės plėtros veiklą, pramonės sektoriaus sukuriama pridėtinę vertę, produktyvumą, aukštųjų technologijų plėtrą, aukštojo mokslo efektyvumą, mokslininkų koncentraciją ir patentų aktyvumą.

URM info

Tada ir tau parodysiu, kokia palaima būna

Rimantė, 7 metai

– Kaip manai, kodėl Šventajame Rašte parašyta, kad tie, kurie laikosi Dievo žodžio, bus palaiminti?

– Todėl, kad kiekvienas, kas tiki į Dievą, turi klausyti Jo pamokymų, taisyklių ir įsakymų. Kitaip jis nebus tikras tikintis žmogus. Jei žmogus sako, kad tiki į Dievą, bet visiems meluoja, apgaudinėja arba tyčiojasi iš kitų, tai jis visai ne katalikas. Jis tik taip sako. Jis gal net blogiukas koks nors ir visus apgaudinėja, kad tiki į Dievą.

– O kodėl tu taip manai? Gal žmogui patinka meluoti, o į Dievą tai jis tiki?

– Todėl, kad Dievas draudžia meluoti. Jis liepia kalbėti tik tai, ką žinai, ir neišsisukinėti, jei ką nors prisidirbai ir paskui tau reikia už tai atsakyti. Man nepatinka, kai man kas nors meluoja. Kartą man močiutė pažadėjo nupirkti tokią knygą, bet paskui apsigalvojo ir nenupirko. Aš labai laukiau, kol man tą knygutę nupirks, o ji paprasčiausiai pasakė, knyga labai daug kainuoja, ir nebepirko. Bet tada reikėjo ir nežadėti. Aš būčiau paprašiusi, kad tą knygutę man krikšto mama nupirktų.

– Gal močiutė nenorėjo tavęs apgaudinėti, tau meluoti? Ji paprasčiausiai neturėjo tiek pinigėlių, kad galėtų tau knygutę nupirkti? Gal tai ne melas, gal taip tiesiog išėjo?

– Gal, bet man vis viena skaudu buvo, nes ji pažadėjo ir neištesėjo. O man tos knygutės labai reikėjo.

– O kodėl tau jos taip labai reikėjo?

– Kai močiutė man pažadėjo nupirkti tą knygutę, tai aš vienai savo draugei pasakiau, kad jau turiu ją. Paskui ji prašė manęs, kad parodyčiau tą knygą, o aš tai negalėjau parodyti, nes iš tikro neturėjau. Dėl to man buvo net gėda.

– Bet sakydama draugei, kad turi knygutę, tu jai taip pat melavai?

– Na taip, bet aš tik šiek tiek pamelavau, o močiutė mane stipriai apgavo. Bet nieko tokio, dabar aš tą knygutę jau turiu. Ją man nupirko tėtis.

– O ar parodei ją draugei?

– Taip. Dabar jau viską išsiaiškino. Jau viskas gerai.

Motiejus, 6 metai

– Man tai atrodo, kad Dievo žodžio labiausiai klauso kunigai ir vienuolės. Todėl, kad jie labai daug meldžiasi ir visada būna bažnyčioje. Būna per Mišias ir meldžiasi už visus žmones, net už tuos, kurie jau mirė. Vienuoliai bažnyčioje kalbasi su Dievu ir prašo Dievo, kad Jis padarytų taip, kad vi-

siems žmonėms gyventi būtų gera, kad nesirgtų, kad jokių avarių nebūtų. Jie nori, kad visi žmonės būtų linksmi, geri ir visada šypsotųsi.

– O kaip manai, ar kunigai ir vienuoliai paklusnesni nei kiti žmonės?

– Taip, nes jie bijo Dievo. Jie Jam dirba ir todėl kiekvieną dieną eina į bažnyčią ir meldžiasi. Melstis ir kalbėti maldas – toks jų darbas. Tie, kurie tampa vienuoliai, dirba Dievui ir todėl turi Jo klausyti.

– Bet sakoma, kad tie, kurie klausosi Dievo žodžio, bus palaiminti. Tai kaip čia suprasti?

– Paprastai. Tie, kurie dirba Dievui, kai jau numirs, tai tikrai keliaus į Dangų. Juos Dievas pasiims pas save ir pasisodins labai arti savęs kur nors. Ir taip jie pasidarys palaiminti.

– O kiti žmonės palaiminti nebegalės būti?

– Nežinau. Gal ir galės, bet tada jiems jau reikės labai pasistengti arba ką nors labai gera padaryti.

– Na, o ką tokio labai gero reikėtų padaryti, kad taptum palaimintas?

– Reikia prieš Kalėdas nevalgyti mėsos, sekmadienį eiti į bažnyčią, klausyti vyresnių žmonių ir dar pasikrikštyti reikia.

Dominykas, 5 metai

– Aš tai buvau vieną kartą palaimintas. Kai buvo mano gimimo diena, tai buvo toks didelis tortas, o ant jo degė žvakutės. Tada mama užgesino šviesą kambaryje, ir aš tas žvakutes užpūčiau. Visi net paplojo, kai užpūčiau visas žvakutes iš karto. Tada buvau labai palaimintas, nes man buvo labai linksmas.

– Ir tik kartą tau pavyko pajusti palaimimą?

– Ne, kai su močiute einame į bažnyčią, na, kai močiutė eina Komunijos, tai man kunigas ant galvos visada ranką uždėda ir palaimina. Tada irgi būnu palaimintas.

– O koks palaiminimas tau labiau patinka? Ar kai kunigas tave palaimina, ar kai žvakutes pavyksta užpūsti?

– Na, gal man patinka žvakutes pūsti. Nes tada būna gimimo diena, būna tortas, visokių dovanų ir net žvakučių su fejerverkais. Kai bus mano gimimo diena, tai ir tu galėsi ateiti. Aš tada tau parodysiu, kokia palaima būna.

Vaikus kalbino

Aldona Atkočiūnaitė

„Artuma“, 2015 m. gruodis

Skrydžiui užteks vairuotojo pažymėjimo

JAV federalinė krašto apsaugos įstaiga (U.S. Department of Homeland Security) pranešė, kad federalinio įstatymo „Real ID Act“ vykdymas Illinojaus gyventojams pratęsiamas iki 2018 m. sausio 22 d. Tačiau, skrendant lėktuvu dar dvejus metus tapatybei įrodyti užteks vairuotojo pažymėjimo. Jeigu įstatymo vykdymas nebūtų pratęstas, skrendantiems lėktuvu būtų reikėję pateikti antrą tapatybę įrodantį dokumentą. Apie tai rašėme „Draugo“ š. m. sausio 9 d. laidoje.

„Draugo“ info

TREJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A † A ADOLFA TOTORAITIENĖ

(1913.09.09 – 2013.01.25)

Mamytės netekome 2013 m. sausio 25 d.
Niekados jos nepamiršime. Ji liks visados mūsų širdyse.

Prašome pažįstamus prisiminti a. a. ADAJ savo maldose.

*Liūdintys duktė Irena Wilder ir šeima
sūnus Jonas Totoraitis ir šeima*

Premijuotą knygą apie JAV lietuvius galite nusipirkti „Drauge“

Vilniaus tarptautinėje knygų mugėje pristatytą 2015 metais leidyklos „Aukso žuvis“ išleistą knygą „Manėm, kad greit grįšim“ (sud. Dalia Cidzikaitė, Laima Petrauskaitė VanderStoep ir Dalia Stakytė Anysienė) galite įsigyti „Drauge“ knygynelyje. Kaina – 25 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.). Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Knygoje – aštuoniolika pokalbių su JAV lietuviais, kurie Antrojo pasaulinio karo metais nuo artėjančio sovietų fronto ir tremties grėsmės buvo priversti palikti Lietuvą ir trauktis į Vakarus. Knygos sudarytojų pašnekovai atvirai pasakoja apie bėgimo iš Lietuvos aplinkybes, gyvenimą DP stovyklose Vokietijoje, apsisprendimą emigruoti ir įsikūrimą Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Knyga „Manėm, kad greit grįšim“ yra didesnio projekto – Sakytinės istorijos projektas – dalis, kurį 1995 m. sumanė JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Projekto metu į magnetofono juostas įrašyti 65 pokalbiai. 30 pokalbių įrašyti Čikagos apylinkėse, 35 – kitur. Šiandien bent pusė kalbintų asmenų jau yra mirę.

Remkime Draugo fondą www.draugofondas.org

Angela K. Lawler, gyvenanti **Chicago, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 200 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Ačiū, kad skaitote, ačiū, kad dosniai finansiškai remiate mūsų laikraštį.

Daiva Kisielienė, gyvenanti **Downers Grove, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 100 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai dėkojame, kad skaitote mūsų laikraštį ir dosniai jį remiate.

Tauragės lietuvių klubas Čikagoje Kalėdų proga atsiuntė 100 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.

Vytenis T. Grybauskas, gyvenantis **Orland Park, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 100 dol. Nuoširdus ačiū, kad dosniai remiate lietuvišką spausdintą žodį.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) sausio 31 d. 10 val. r. švėsime ketvirtąjį eilinių metų sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Mišios lietuvių kalba taip pat aukojamos kiekvieną ketvirtadienį 8 val. r., po pamaldų būna klausomos išpažintys. Kviečiame visus dalyvauti.

■ Nuoširdžiai kviečiame į lietuvių režisieriaus, gitaristo ir dainininko Arvydo Baryso filmų retrospektyvą „Lietuvos žmonės, kultūros ir gamtos paveldas kine“ vasario 11 d., ketvirtadienį, 7 val. v. Lietuvos Respublikos konsulate New Yorke, 420

Arvydas Barysas

Fifth Avenue, 3rd Floor, New York, NY 10018. Prašome registruotis el. paštu: Lny.renginiai@urm.lt

4-ių dienų rekolekcijos Romoje 2016 m. kovo 1–5 d.

Mieli bičiuliai, nesvarbu, kiek kartų esate buvę Romoje ir kiek kartų negalėjote jos aplankyti, atvykite dabar!

Norime kartu su Jumis nueiti pirmųjų krikščionių Kelio pradžią bibliniais tekstais ir gyva patirtimi.

Romos Popiežiškajame Grigaliaus universitete Bibliją studijuojantis kun. Mozė Mitkevičius vadovaus „Palaiminti... Kelyje“. Programoje numatyta: konferencijos, malda, katakombų, Vatikano, Bazilikos, įdomiausių miesto istorinių vietų aplankymas, įspūdingiausia architektūra ir skanios vakarienės.

Renginio kaina tik 280€. Skrydžio bilietai neįskaičiuoti.

Registruokitės šiuo elektroniniu adresu arba telefonu:

info@villalituania.com
+39 3899259464

KALENDORIUS

Sausis

Čikaga (IL)

Sausio 31 d., sekmadienį: 2 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (6812 S Washtenaw Ave. Chicago, IL 60629) „Dainavos“ ansamblio koncertas „Tegul dirba Tavo naudai ir žmonių gėrybei“ Sausio 13 d. 25-mečiui paminėti.

Vasaris

Rytų pakrantė

Vasario 6 d., šeštadienį: The New York Etonian House, 243 East 34th Street, New York, 10016, NY – dokumentinio filmo „Baltijos universiteto istorija“ peržiūra. Pradžia 4 val. p. p. Dalyvaus režisierė Helga Merits.

Vasario 20 d., šeštadienį: Švč. Mergelės Marijos Apreiškimo bažnyčioje (Church of the Annunciation of the Blessed Virgin Mary), 259 N 5th Street, Brooklyn, NY 11211 vyks Vasario 16 ir Kovo 11 – Lietuvos Nepriklausomybės dienų paminėjimas. Pradžia 6 val. v. Bus meninė programa. Po minėjimo ir koncerto – vaišės.

Vasaris

Čikaga (IL)

Vasario 6 d., šeštadienį: Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th St., Lemont, 60439, IL – konkursas „Kugelis ir Krupnikas“. Renginio pradžia 8:25 val. r. Pelnas skiriamas Rako skautų stovyklos remontui.

Vasario 6 d., šeštadienį: Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 South Pulaski Road) „Gintaro“ salėje vyks tradicinis Užgavėnių šiuipynis. Pradžia 6 val. v. Vietas ir stalus galite užsakyti pas Ramūną Buntiną tel. 630 969-1316.

Vasario 7 d. sekmadienį: Org. „Vaiko vartai į mokslą“ kviečia narius, rėmėjus ir organizacijos veikla susidomėjusius pasiklausti metinio pranešimo. Susirinkimas vyks Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Pradžia 12:30 val. p. p.

Vasario 13 d., šeštadienį: – Pasaulio lietuvių centre vyks pokylis „Amore“. Programą atliks operos solistės Lijana Kopūstaitė-Pauletti ir Genovaitė Bigenytė, akompanuos Lisa Kristina. Šokiams gros grupė „Kaukas“ – Jūratė ir Rimantas Grabliauskai. Daugiau informacijos tel. 630-257-8787.

Vasario 14 d., sekmadienį: PLC, Fondo salėje JAV LB Lemonto apylinkės valdyba visus kviečia į Lietuvos nepriklausomybės dienos minėjimą. Minėjimo pradžia 12:30 val. p. p. Adresas: 14911 127 th. St., Lemont, IL 60439.

Vasario 20 d., šeštadienį: Ateitininkų namuose vyks Gavėnios rekolekcijos „Gailėtingumas – įžengti į kito chaosą“. Prašome registruotis iš anksto pas Vidą Maleiškiene el. paštu vidajonas@sbcglobal.net arba tel. 630-257-8087. Pradžia 9 val. r.

Vasario 20 d., šeštadienį: Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje 2 val. p. p. bus rodomas dokumentinis filmas „Baltijos universiteto istorija“ (apie Baltijos universitetą, 1946–1949 metais veikusį Hamburge). Dalyvaus režisierė Helga Merits.

Vasario 21 d., sekmadienį: Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje (6812 Washtenaw Ave., Čikagoje, 60629) vyks Vasario 16-tosios minėjimas. Minėjimas prasidės bažnyčioje 11 val. r. šv. Mišiomis. Po Mišių parapijos salėje pietūs. Daugiau informacijos tel. 630-243-6302.

Vasario 25 d., ketvirtadienį: Ateitininkų namuose Čikagos ateitininkų sendraugiai rengia pabendravimo vakarą su Ginte Damušyte. Bus pasidalinta informacija apie Mykolo Romerio universitete Vilniuje 2013 m. įsteigtą Adolfo Damušio demokratijos studijų centro veiklą. Tikslus susitikimo laikas bus paskelbtas vėliau.

Kovas

Čikaga (IL)

Kovo 6 d., sekmadienį: Pasaulio lietuvių centre – 14911 127th St., Lemont, 60439, IL skautai ruošia tradicinę Kaziuko mugę su lietuvišku maistu ir žaidimais. Pradžia 10 val. r.

Balandis

Čikaga (IL)

Balandžio 9 d., šeštadienį: Jaunimo centro didžiojoje salėje vyks Čikagos liuanistinės mokyklos metinis labdaros pokylis „Šokame su ČLM žvaigždėmis“.

Gegužė

Čikaga (IL)

Gegužės 1 d., sekmadienį: Jaunimo centro didžiojoje salėje Motinos dienos proga vyks Lietuvos bardo Vyganto Kazlausko koncertas. Dalyvaus gitaristas Tomas Varnagiris bei akordeonistas Matynas Norvilas. Koncerto lėšos bus skiriamos Čikagos liuanistinei mokyklai.

Gegužės 7 d., šeštadienį: Pasaulio lietuvių centre, 14911 127 St., Lemont, IL 60439 įvyks 53-asis metinis Lietuvių Fondo narių suvažiavimas. Suvažiavimo metu vyks rinkimai. Kandidatų į LF Tarybą ir Kontrolės komisiją siūlymai priimami iki vasario 15 d. Daugiau informacijos – www.lietuviufondas.org

Rugsėjis

Čikaga (IL)

Rugsėjo 18 d., sekmadienį: Sabre Room pokylių salėje Hickory Hills – dr. Vilijos Kerelytės ir Algimanto Barnišio rudeninis koncertas „Atnešk man dainą“. Koncerto pradžia 3 val. p. p.

Lapkritis

Čikaga (IL)

Lapkričio 5 d., šeštadienį: vyks kasmetinis Lietuvių Fondo pokylis. Apie pokylio vietą ir laiką bus pranešta vėliau.

SUSITIKIMAS

Režisierius
VINCAS SRUGONIS

Sausio 30 d. (šeštadienį) 6:30 p.p.

Programoje:
Režisieriaus video darbų apžvalga.
Ištrauka iš dokumentinio filmo „Nematomas frontas“
Video klipai
Naujo meninio filmo „Last stand“ kūrimo projekto pristatymas ir diskusija.

Maloniai kviečiame visus įsijungti ir dalyvauti šiame susitikime, kuris įvyks

Pasaulio lietuvių centre

14911 127th St. Lemont, IL 60439 "Sielos" galerijoje

Daugiau informacijos: 312-804-5012 - Rūta Mičiulienė

Lietuvių Fondas praneša, kad priimamos paraiškos projektų paramai gauti. Elektroninę paraišką rasite LF tinklalapyje www.lithuanianfoundation.org (LT/skiltyje „Parama“).

Atkreipiame paraiškų teikėjų dėmesį, kad šiemet paraiškos priimamos iki balandžio 1 d.

www.draugas.org/kalendorius